

**IZVJEŠTAJ O RADU
FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE
ZA 2015. GODINU**

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. STANJE I TENDENCIJE U OBLASTI RADA I ZAPOSŁJAVANJA	5
2.1. Zaposlenost	5
2.2. Nezaposlenost	5
2.3. Nezaposlenost po kantonima	6
2.4. Učešće žena u registriranoj nezaposlenosti	7
2.5. Kvalifikaciona struktura evidentiranih nezaposlenih	7
2.6. Starosna struktura evidentiranih nezaposlenih	8
2.7. Promjene u evidenciji nezaposlenih	8
2.8. Zapošljavanje osoba sa evidencije kantonalnih službi za zapošljavanje	9
3. MATERIJALNA I SOCIJALNA SIGURNOST ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI	9
3.1. Novčana naknada	10
3.2. Zdravstveno osiguranje	10
3.3. Penzijsko i invalidsko osiguranje	10
3.4. Uplata nedostajućih sredstava kantonalnim službama za zapošljavanje	11
3.5. Rješavanje u drugostepenom postupku	11
3.6. Aktivnosti poduzete radi očuvanja finansijske stabilnosti u kontekstu pokrenutih sudskih postupaka demobiliziranih branilaca	12
3.7. Primjena međunarodnih sporazuma/ugovora o socijalnom osiguranju	13
3.8. Potraživanja po osnovu dospjelih a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje	14
3.9. Obaveza prema Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	14
4. AKTIVNA POLITIKA ZAPOSŁJAVANJA	14
4.1. Program jačanja konkurentnosti na tržištu rada – Prvo radno iskustvo 2012	15
4.2. Program jačanja konkurentnosti na tržištu rada – Prvo radno iskustvo 2013	15
4.3. Program zapošljavanja i samozapošljavanja Roma u 2013. godini	16
4.4. Program sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva u 2014. godini	16
4.5. Programi pripreme za rad 2014 (obuka, stručno osposobljavanje i usavršavanje)	17
4.6. Program zapošljavanja Roma u 2014. godini	18
4.7. Program sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva 2015/18	18
4.8. Program Start up 2015	20
4.9. Program Javni radovi 2015	21
4.10. Program zapošljavanja Roma u 2015. godini	21
4.12. Finansiranje projekata sa drugim organizacijama i institucijama	23
4.12.1. „Obuka i zapošljavanje kandidata za zanimanje krojač, šivač tekstila, mehaničar, skladištar“ za potrebe kompanije „Alma Ras“ d.o.o. Visoko	23
4.12.2. Projekat „Obuka i zapošljavanje kandidata za zanimanje zavarivač i CNC operater“	23
4.12.3. Obuka i zapošljavanje proizvođača i montera PVC i aluminijske stolarije za potrebe kompanije Miral PVC d.o.o. Velika Kladuša	23
4.12.4. Projekat „Stručno osposobljavanje i zapošljavanje proizvođača i montera PVC i aluminijske stolarije za potrebe kompanije A.D.S.I. montaža d.o.o. Velika Kladuša“	24

4.12.5.	Projekat „Obuka i zapošljavanje kandidata za zanimanje inženjera hemije i radnika na površinskoj zaštiti metala“	24
4.12.6.	Projekat praktične doobuke i stručnog osposobljavanja „Pomoć za samopomoć“	24
4.12.7.	Projekat učešća u zapošljavanju	25
4.12.8.	4.12.8 Projekat „Stručno osposobljavanje i zapošljavanje radnika na izradi žičanih formi i električnih instalacija za potrebe kompanije „Excel Assemblies“ d.o.o. Maglaj	25
4.12.9.	Projekat „Stručno osposobljavanje i zapošljavanje ručnih pakirera za potrebe kompanije Elatec d.o.o. Tuzla“	25
4.12.10.	Projekat „Obuka i zapošljavanje kandidata sa kompetencijama šivača gornjih dijelova obuće i autopresvlaka za potrebe kompanije Sinerga d.o.o. Visoko“	25
4.12.11.	„Stručno osposobljavanje i zapošljavanje šivača i krojača u modnoj konfekciji za potrebe kompanije Napredak d.d. Tešanj“	26
4.12.12.	Projekat "Stručno osposobljavanje, usavršavanje i zapošljavanje kandidata za poslove varenja postupcima MIG, MAG, TIG CO2 za potrebe preduzeća Sik d.o.o. Mostar"	26
4.12.13.	Konferencija Career and Entrepreneurship Opportunities - CEO	26
4.12.14.	Projekat „Volntiranje je cool“	26
4.12.15.	Konferencija Fondacija društva zajedničke vrijednosti.....	26
	4.13. Program dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanja	27
	4.14. Projekat zapošljavanja mladih (YEP)	27
4.14.1.	Klubovi za traženje posla.....	27
4.14.2.	Forumi o zapošljavanju mladih i razvoj socijalnog preduzetništva	28
4.14.3.	Model rada u kantonalnim službama za zapošljavanje - implementacija "Reformskog paketa"	28
	4.15. Projekat PrilikaPlus	28
	4.16. Adriatic Welfare Mix.....	29
	4.17. Projekat „Active Qualification in Tourism“ (AQUIT)	29
	4.18. Sajmovi zapošljavanja	30
	4.19. Aktivnosti kantonalnih službi za zapošljavanje.....	30
	4.20. Profesionalna orijentacija i selekcija	31
	4.21. Aktivnosti usmjerene prema nezaposlenim osobama (u općinskim biroima za zapošljavanje, CISO i klubovima za traženje posla).....	32
	4.22. Aktivnosti usmjerene prema učenicima i obrazovnom sistemu.....	34
	4.23. Zapošljavanje bosanskohercegovačkih zdravstvenih radnika –njegovatelja u Saveznoj Republici Njemačkoj.....	34
	4.24. Zapošljavanje državljana Bosne i Hercegovine u Republici Sloveniji.....	35
	4.25. Ferijalni rad studenata u Saveznoj Republici Njemačkoj.....	35
5.	ZAPOŠLJAVANJE STRANIH DRŽAVLJANA.....	35
6.	ANALIZA TRŽIŠTA RADA.....	39
7.	AKTIVNOSTI NA UNAPREĐENJU RADA FEDERALNOG ZAVODA I KANTONALNIH SLUŽBI ZA ZAPOŠLJAVANJE	39
7.1.	<i>Stručno osposobljavanje zaposlenika.....</i>	<i>39</i>
7.2.	<i>Plan Federalnog zavoda za borbu protiv korupcije.....</i>	<i>40</i>
8.	INFORMACIONE TEHNOLOGIJE	40
9.	UPRAVNI ODBOR.....	41
10.	KOORDINACIJA RADA KANTONALNIH SLUŽBI ZA ZAPOŠLJAVANJE	43
11.	INFORMIRANJE	44
12.	SARADNJA SA DOMAĆIM I MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA I ORGANIZACIJAMA.....	44
13.	ZAKLJUČNA ZAPAŽANJA	45

1. UVOD

U skladu sa zakonskim propisima, strateškim dokumentima i finansijskim mogućnostima, Federalni zavod za zapošljavanje je i u 2015. godini izvršavao svoje obaveze radi stvaranja pretpostavki za poboljšanje kvaliteta ponude radne snage na tržištu rada, poticanja potražnje za radnom snagom, kao i sticanja povjerenja i uspješnu saradnju partnera na tržištu rada.

Vodeći računa o zakonom utvrđenim prioritetima, nakon izvršenja obaveza koje se odnose na materijalnu i socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba, Federalni zavod je raspoloživa finansijska sredstva usmjeravao u programe aktivne politike zapošljavanja, čijom je realizacijom obuhvaćen znatno veći broj osoba nego u ranijem periodu, a koji su uticali na povećanje broja zaposlenih.

Tako je, u poređenju sa prosječnim brojem zaposlenih u 2014. godini (443.587), u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2015. godini ponovo evidentiran rast zaposlenosti za 6.534 osobe ili 1,47%. Dok je npr. u 2006. godini, u ovom bh.entitetu, prosječno bila zaposlena 389.601 osoba, u 2015. godini prosječan broj zaposlenih porastao je na 450.121. Najveći porast zaposlenosti registriran je u sljedećim oblastima: poslovanje nekretninama – 12,3%, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti – 11,7%, umjetnost, zabava i rekreacija – 7,9%, tehničke, naučne i stručne djelatnosti – 4,6%, te poljoprivreda, šumarstvo i ribolov – 4,2%.

Istovremeno, broj nezaposlenih u 2015. godini je, u odnosu na 2014. godinu, manji za 1.224 osobe ili 0,31%.

Bosna i Hercegovina je stoga jedina zemlja u regiji koja je u posljednje dvije godine zabilježila rast broja zaposlenih na što su svakako uticali i programi i mjere aktivne politike zapošljavanja koje je u prethodnom periodu implementirao Federalni zavod u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje.

Međutim, još uvijek je evidentan problem strukturne neusklađenosti ponude i potražnje na tržištu rada, a koju odlikuje niska produktivnost i visoko učešće zaposlenosti u neformalnoj ekonomiji. Rad na crno i dalje ostaje objektivni problem, koji, pored nelojalne konkurencije među poslodavcima i nepoštivanja finansijske discipline, utiče i na sagledavanje realne stope nezaposlenosti.

Visoko učešće neregularnog zapošljavanja u ukupnom broju zaposlenih i dalje je jedan od glavnih problema na tržištu rada. Veliki je broj osoba koje su ostale bez posla zbog različitih okolnosti, a čiji radno pravni status još nije riješen.

Iako se i dalje bilježi blagi rast, podaci Centralne banke Bosne i Hercegovine i Agencije za promociju stranih investicija (FIPA) ukazuju da direktne strane investicije još uvijek nisu na željenom nivou.

Strukturna neravnoteža na tržištu rada manifestirana je kroz neusklađenost ponude i tražnje za radnom snagom u pogledu zanimanja, obrazovanja, kvalifikacija ili regionalnog rasporeda. Nažalost, u radno sposobnom stanovništvu i radnoj snazi još uvijek participira veliki broj osoba bez kvalifikacije.

Obrazovni sistem nije efikasno povezan sa tržištem rada i potrebno ga je unaprijediti i u određenim segmentima prilagoditi potrebama privrede, kroz povećanje broja sati praktične nastave i saradnju sa poslovnim sektorom, te primjenu novih tehnologija.

Radi poboljšanja općeg stanja na tržištu rada, potrebno je sagledati sve reformske procese, a posebno one koji su fokusirani na razvoj privrede, poduzetništva i obrazovnih institucijama, te srednjeg stručnog i obrazovanja odraslih.

2. STANJE I TENDENCIJE U OBLASTI RADA I ZAPOSŁJAVANJA

Aktivnosti Federalnog zavoda za zapošljavanje (Federalni zavod) i kantonalnih službi za zapošljavanje u 2015. godini bile su usmjerene na očuvanje dostignutog nivoa zaposlenosti i provođenje ukupnih mjera kojima se pospješuju i unapređuju uvjeti za zapošljavanje, posredovanje u zapošljavanju i materijalno-socijalna sigurnost nezaposlenih osoba za vrijeme nezaposlenosti.

2.1. Zaposlenost

U Federaciji Bosne i Hercegovine u 2015. godini prosječno je bilo zaposleno 450.121 radnika, što je u odnosu na prosjek 2014. godine (443.587) više za 6.534 radnika, odnosno 1,47%.¹

Podaci o broju zaposlenih odnose se na zaposlene koji imaju zasnovan radni odnos bez obzira na vrstu radnog odnosa i dužinu radnog vremena. U taj broj uračunati su zaposleni u privredi i vanprivredi.

U 1991. godini na području koje je sada Federacija BiH bilo je 631.020 zaposlenih, tako da je nivo zaposlenosti u 2015. godini dostigao 71,33% nivoa iz 1991. godine.

Stopa zaposlenosti u Federaciji BiH prema preliminarnim podacima Ankete o radnoj snazi u 2015. godini iznosila je 30,2% i ista je u odnosu na prethodnu godinu.

2.2. Nezaposlenost

Prosječan broj nezaposlenih u 2015. godini bio je 390.204 i u odnosu na prosjek 2014. godine (391.428) manji je za 1.224, odnosno 0,31%.

Također, važno je naglasiti da je prvi put, nakon višegodišnjeg povećanja, zabilježeno smanjenje nezaposlenosti u drugoj polovini godine, kada je broj nezaposlenih obično imao tendenciju rasta.

U strukturnim obilježjima nezaposlenosti u Federaciji BiH nema bitnijih promjena u odnosu na prethodne godine. To se i dalje ogleda u:

- velikom broju stručnih osoba koje se nalaze na evidenciji nezaposlenih (269.267), od kojih 112.068 (41,62%) prvi put traže zaposlenje, i
- velikom broju nestručnih osoba koje se nalaze na evidenciji nezaposlenih (120.937).

Prosječna stopa nezaposlenosti² u Federaciji BiH u 2015. godini iznosila je 46,43% i ima tendenciju pada (0,44%) u odnosu na prethodnu godinu.

Istovremeno, stopa anketne nezaposlenosti u Federaciji BiH u 2015. godini iznosila je 29,1% i veća je u odnosu na prethodnu godinu za 0,7%³.

---

¹ Podaci Federalnog zavoda za statistiku

² Stopa nezaposlenosti je procenat učešća nezaposlenih u ukupnom broju (zbiru) zaposlenih i nezaposlenih osoba

³ Preliminarni podaci Ankete o radnoj snazi 2015, Agencija za statistiku BiH

Tabela 1: Pregled osnovnih pokazatelja o nezaposlenosti u Federaciji BiH u 2015. godini

Pokazatelji	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
1. Broj zaposlenih	445.788	445.970	446.304	448.232	448.806	452.015	451.248	450.799	453.631	454.214	453.606	450.833
2. Osobe koje traže zaposlenje - UKUPNO	395.133	393.787	391.663	388.848	385.540	387.103	390.822	390.659	390.281	389.276	389.471	389.865
2.1. Žene	203.903	203.412	203.040	202.502	201.668	202.840	205.743	206.573	205.678	205.590	205.649	205.639
3. Stručne osobe	172.196	170.911	168.308	168.467	166.750	168.776	171.333	171.185	172.373	171.943	171.540	170.645
4. Nestručne osobe	271.526	270.405	268.747	266.594	263.902	266.011	270.241	270.935	270.886	270.358	270.672	270.923
5. Osobe koje traže zaposlenje prvi put	123.607	123.382	122.916	122.254	121.638	121.092	120.581	119.724	119.395	118.918	118.799	118.942
6. Prijavljeni na evidenciju u toku mjeseca	10.418	7.178	6.875	7.445	6.133	11.082	13.417	10.435	10.887	9.893	9.461	9.521
7. Zaposleni sa evidencije	4.552	5.403	5.854	7.140	6.338	6.603	6.955	5.842	10.173	6.645	5.841	5.246
8. Prekinut radni odnos	7.637	4.519	4.455	4.689	4.314	4.675	6.302	7.026	4.689	5.372	5.730	5.827
9. Brisani sa evidencije u toku mjeseca	7.550	8.524	8.999	10.260	9.441	9.519	9.698	10.598	11.265	10.898	9.266	9.127
10. Zaposleni posredovanjem službe	1.601	2.041	2.625	3.119	2.689	3.098	2.875	2.653	3.563	3.062	2.487	2.315
11. Zaposleni na neodređeno vrijeme	2.363	3.269	3.160	4.412	3.748	3.951	4.085	3.734	6.499	4.189	3.587	3.040
12. Korisnici novčane naknade	10.788	10.978	11.621	10.589	10.595	10.274	10.145	11.307	10.596	10.701	10.660	10.513
13. Korisnici zdravstvenog osiguranja	260.092	260.233	259.486	257.289	254.523	254.128	255.213	255.665	257.742	258.548	259.536	260.361
14. Demobilizirani branici	60.344	60.011	59.579	58.916	58.328	57.820	57.277	56.638	56.325	55.854	55.645	55.657

2.3. Nezaposlenost po kantonima

Nakon višegodišnjeg povećanja, u 2015. godini je zabilježeno smanjenje nezaposlenosti u šest kantona u odnosu na 2014. godinu:

- U Unsko-sanskom kantonu je evidentirano povećanje broja nezaposlenih za 0,72%, a izdvajaju se općine Bosanski Petrovac i Bužim sa povećanjem za 3,88% i 5,52%.
- U Posavskom kantonu zabilježeno je manje nezaposlenih za 1,02%. Smanjenje broja nezaposlenih za 2,26% evidentirano je u općini Domaljevac, te za 1,15% u općini Odžak.
- U Tuzlanskom kantonu je manji broj nezaposlenih za 1,60%. Najveće smanjenje broja nezaposlenih zabilježeno je u Doboj-istoku (za 5,14%) i Teočaku (za 4,99%).
- U Zeničko-dobojskom kantonu zabilježen je manji broj nezaposlenih za 1,3%. Najveće smanjenje nezaposlenosti evidentirano je u općinama Tešanj (za 5,47%) i Usora (za 5,93%). U općini Kakanj broj nezaposlenih

je veći za 2,42%.

- U Bosansko-podrinjskom kantonu smanjen je broj nezaposlenih za 0,99%. Najveće smanjenje nezaposlenih je u općini Goražde (1,56%), dok je povećan broj nezaposlenih u općini Pale za 4,68%.
- U Srednjobosanskom kantonu je zabilježeno smanjenje nezaposlenosti za 0,69%. U općini Dobretići broj nezaposlenih manji je za 5,98% i općini Fojnica za 3,58%, a povećan je broj nezaposlenih u općini Jajce za 0,57%.
- U Hercegovačko-neretvanskom kantonu zabilježeno je povećanje broja nezaposlenih za 2,87%. U općini Neum evidentirano je smanjenje broja nezaposlenih za 1,38%, dok je u općinama Čapljina i Čitluk povećan broj nezaposlenih za 3,83% i 3,77%.
- U Zapadnohercegovačkom kantonu je zabilježeno povećanje nezaposlenosti za 4,67%. U općini Ljubuški broj nezaposlenih povećan je za 7,62%.
- U Kantonu Sarajevo je evidentirano povećanje broja nezaposlenih za 0,06%. Najveće povećanje je zabilježeno u općinama Hadžići (za 2,48%) i Ilidža (za 1,24%)
- U Kantonu 10 evidentirano je smanjenje broja nezaposlenih za 1,45%, posebno u općinama Drvar (za 5,18%) i Glamoč (za 5,16%).

2.4. Učešće žena u registriranoj nezaposlenosti

U Federaciji BiH u 2015. godini evidentirano je 204.353 nezaposlene žene, što je više za 1.970 ili 0,94% u odnosu na prethodnu godinu.

Posmatrano po kantonima, evidentirano je povećanje broja nezaposlenih žena u svim kantonima.

Najveće povećanje nezaposlenih žena zabilježeno je u Zapadnohercegovačkom (za 4,22%), Hercegovačko-neretvanskom kantonu (za 2,97%) i Srednjobosanskom kantonu (za 1,13%).

2.5. Kvalifikaciona struktura evidentiranih nezaposlenih

Broj stručnih osoba koje traže zaposlenje u Federaciji BiH u 2015. godini, u odnosu na 2014. godinu, veći je za 1,00%.

U stepenima stručnosti VSS i SSS veći je broj osoba koje traže zaposlenje, dok je u VŠS, VKV i KV smanjen. Povećan je broj nezaposlenih sa visokom stručnom spremom (VSS) za 4,96% i sa srednjom (SSS) za 2,99%.

Broj nestručnih osoba koje traže zaposlenje u Federaciji BiH u 2015. godini, u odnosu na 2014. godinu, manji je za 3,12%.

Smanjen je broj nezaposlenih sa nižom stručnom spremom (NSS) za 4,14%, polukvalifikovanih (PKV) za 5,78% i nekvalifikovanih osoba (NKV) za 2,93%.

Tabela 2: Kvalifikaciona struktura nezaposlenih osoba

Stručna sprema	Nestručne osobe			Stručne osobe				
	NSS	NKV	PKV	KV	SSS	VKV	VŠS	VSS
Prosječan broj nezaposlenih osoba u 2015. godini - ukupno	678	112.667	7.592	131.821	103.243	1.863	5.470	26.870
Prosječan broj nezaposlenih osoba u 2015. godini - žene	622	62.810	2.809	54.761	61.310	250	3.485	18.306

Broj osoba koje prvi put traže zaposlenje u Federaciji BiH u 2015. godini manji je za 1,12% u odnosu na 2014. godinu.

Prosječan broj stručnih osoba koje prvi put traže zaposlenje u 2015. godini, u odnosu na 2014. godinu, manji je za 0,31%. Posmatrano po stručnoj spreml, kod stručnih osoba koje prvi put traže zaposlenje, u odnosu na prethodnu godinu, smanjenje je evidentirano kod VSS za 0,31%, a povećanje kod VKV za 7,32% i SSS za 2,73%.

2.6. Starosna struktura evidentiranih nezaposlenih

Krajem 2015. godine najbrojnije među registriranim nezaposlenima bile su osobe dobi između 30 i 49 godina (173.483 ili 45,50%), zatim mladi do 30 godina (125.472 ili 32,18%), te stariji od 50 godina (90.910 ili 23,32%).

2.7. Promjene u evidenciji nezaposlenih

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja, sa evidencije kantonalnih službi za zapošljavanje, po raznim osnovama, u 2015. godini u Federaciji BiH brisano je 115.145 osoba. U odnosu na 2014. godinu to je više za 5.895, tj. 5,40%. U istom periodu prijavljeno je 112.745 osoba, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 3.172, tj. 2,89%.

Također, u 2015. godini registrirano je više za 11.357 osoba koje su zaposlene sa evidencije nezaposlenih (76.592) od onih koje su se prijavile na evidenciju po prestanku radnog odnosa (65.235).

Tabela 3: Pregled osnovnih pokazatelja o promjenama na tržištu rada u Federaciji BiH u 2015. godini

Kanton	Broj ukupno novoprijavljenih osoba na evidenciju nezaposlenih	Broj osoba brisanih iz evidencije	Broj prijavljenih na evidenciju nezaposlenih po prestanku radnog odnosa	Razlozi prestanka radnog odnosa			Zaposleno sa evidencije	Broj zaposlenih, stanje: decembar 2015. godine (podaci Federalnog zavoda za statistiku)
				Stečaj, likvidacija, restrukturiranje, privatizacija	Tehnološki ili organizacioni višak	Ostalo (prestanak ugovora na određeno vrijeme, sporazumni raskid ugovora, povreda radne obaveze i sl.)		
Unsko-sanski	13.225	12.966	6.707	151	2.315	4.241	7.219	32.015
Posavski	1.729	1.842	880	35	176	669	1.079	5.674
Tuzlanski	26.616	28.984	13.618	515	3.109	9.994	18.056	83.962

Kanton	Broj ukupno novoprijavljenih osoba na evidenciju nezaposlenih	Broj osoba brisanih iz evidencije	Broj prijavljenih na evidenciju nezaposlenih po prestanku radnog odnosa	Razlozi prestanka radnog odnosa			Zaposleno sa evidencije	Broj zaposlenih, stanje: decembar 2015. godine (podaci Federalnog zavoda za statistiku)
				Stečaj, likvidacija, restrukturiranje, privatizacija	Tehnološki ili organizacioni višak	Ostalo (prestanak ugovora na određeno vrijeme, sporazumni raskid ugovora, povreda radne obaveze i sl.)		
Zeničko-dobojski	20.102	21.274	12.676	150	3.190	9.336	15.730	71.518
Bosansko-podrinjski	1.377	1.443	569	3	11	555	934	6.561
Srednjobosanski	11.054	12.010	4.921	73	2.621	2.227	8.346	42.303
Hercegovačko-neretvanski	9.658	9.023	6.042	326	2.489	3.227	6.838	47.593
Zapadnohercegovački	3.358	2.939	1.895	107	807	981	1.566	17.077
Kanton Sarajevo	23.320	22.190	16.713	0	6.653	10.060	15.265	126.777
Kanton 10	2.306	2.474	1.214	55	324	825	1.559	9.353
UKUPNO	112.745	115.145	65.235	1.415	21.695	42.115	76.592	450.833

2.8. Zapošljavanje osoba sa evidencije kantonalnih službi za zapošljavanje
U 2015. godini sa evidencija nezaposlenih kantonalnih službi za zapošljavanje zaposleno je ukupno 76.592 osobe sa evidencije nezaposlenih, što je za 6.259 više nego u prethodnoj godini.

Posmatrano po kantonima, broj zaposlenja bio je sljedeći: 934 u Bosansko-podrinjskom, 1.079 u Posavskom, 1.559 u Kantonu 10, 1.566 u Zapadnohercegovačkom, 6.838 u Hercegovačko-neretvanskom, 7.219 u Unsko-sanskom, 8.346 u Srednjobosanskom, 15.265 u Kantonu Sarajevo, 15.730 u Zeničko-dobojskom i 18.056 u Tuzlanskom.

Posmatrano po kvalifikacijskoj strukturi, sa evidencije nezaposlenih najviše je zaposleno KV (26.775), SSS (24.572), VSS (14.337), NKV (7.977) itd.

Tabela 4: Pregled brisanih osoba sa evidencije nezaposlenih zbog zaposlenja u Federaciji BiH u 2015. godini

Stručna sprema	NSS	NKV	PKV	KV	SSS	VKV	VŠS	VSS
Broj brisanih sa evidencije nezaposlenih osoba zbog zaposlenja - ukupno	40	7.977	599	26.775	24.572	303	1.989	14.337
Broj brisanih sa evidencije nezaposlenih osoba zbog zaposlenja - žene	26	2.856	142	7.117	10.991	60	1.259	9.377

3. MATERIJALNA I SOCIJALNA SIGURNOST ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI

Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba (član 28) propisano je da zaposlenici osiguravaju svoju materijalnu i socijalnu sigurnost za vrijeme nezaposlenosti prvenstveno osiguranjem za slučaj nezaposlenosti. Materijalna i socijalna sigurnost podrazumijeva novčanu naknadu i uplatu doprinosa za zdravstveno i penzijsko osiguranje u skladu sa ovim i drugim zakonima. Federalni zavod, prema ovom zakonu, dodjeljuje kantonalnim službama

za zapošljavanje nedostajuća sredstva za obezbjeđenje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba.

3.1. Novčana naknada

Pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti stiče nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa ima najmanje osam mjeseci rada neprekidno ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci, s tim da se kao vrijeme provedeno na radu smatra vrijeme obaveznog osiguranja prema propisima koji reguliraju sistem poreza i obaveznih doprinosa. Visinu novčane naknade čini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlene osobe, a koju objavljuje Federalni zavod za statistiku. Novčana naknada se, ovisno o vremenu provedenom na radu, utvrđuje u trajanju od tri do 24 mjeseca, ukoliko se u toku trajanja prava ne promijene okolnosti koje utiču na dužinu trajanja naknade.

U 2015. godini u Federaciji BiH novčanu naknadu koristilo je prosječno mjesečno 10.459 nezaposlenih osoba. U odnosu na 2014. godinu, broj korisnika novčane naknade je manji za 311 ili 0,97%. Za realizaciju ovog prava kantonalne službe za zapošljavanje su utrošile 48.545.489,00 KM, što je za 886.087,00 KM više nego u 2014. godini. Povećanje iznosa prosječne plaće u Federaciji BiH u 2015. godini je dodatno finansijski opteretilo kantonalne službe za zapošljavanje.

3.2. Zdravstveno osiguranje

Članom 31. stav 1. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba propisano je da se zdravstveno osiguranje nezaposlenoj osobi osigurava u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, a članom 19. tač. 12, 13. i 14. Zakona o zdravstvenom osiguranju utvrđeno je pod kojim uvjetima nezaposlena osoba prijavljena službi za zapošljavanje ima obavezno zdravstveno osiguranje.

Članom 84. Zakona o zdravstvenom osiguranju propisano je da osnovicu, način obračunavanja i uplate doprinosa za nezaposlene osobe utvrđuje svojim propisima zakonodavno tijelo kantona na prijedlog kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja. Iz pomenutih zakonskih propisa vidljivo je da kantonalne službe za zapošljavanje i Federalni zavod nemaju nikakvog uticaja kod određivanja davanja za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, tako da su ta izdvajanja različito utvrđena po kantonima (u rasponu od 6 KM do 10 KM). Federalni zavod i kantonalne službe za zapošljavanje konstantno ukazuju na probleme u vezi sa administriranjem zdravstvenog osiguranja nezaposlenih osoba, kao i na nerealne odluke o visini izdvajanja koje kantonalne skupštine donose na prijedlog kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja.

U izvještajnom periodu u Federaciji BiH zdravstvenim osiguranjem bilo je obuhvaćeno prosječno mjesečno 257.735 nezaposlene osobe. U odnosu na 2014. godinu broj korisnika ovog prava veći je za 4.071 ili 1,60%, za što su kantonalne službe za zapošljavanje utrošile 23.374.373,00 KM, što je za 316.065,00 KM više nego u 2014. godini.

3.3. Penzijsko i invalidsko osiguranje

Članom 31. stav 2. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba određeno je da se penzijsko i invalidsko osiguranje

obezbjeduje nezaposlenoj osobi kojoj nedostaju do tri godine do sticanja uvjeta za starosnu penziju u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

U 2015. godini ovo pravo u Federaciji BiH ostvarilo je 5.338 nezaposlenih osoba, što je za 590 osoba ili 0,90% manje nego prethodne godine. Za realizaciju ovog prava kantonalne službe za zapošljavanje utrošile su 3.605.576,00 KM, što je za 141.21,00 KM manje nego u 2014. godini.

3.4. Uplata nedostajućih sredstava kantonalnim službama za zapošljavanje

S obzirom na to da sredstva ostvarena uplatom doprinosa za osiguranje za slučaj nezaposlenosti koja su na raspolaganju kantonalnim službama za zapošljavanje nisu bila dovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova, kao i zbog određenog broja korisnika koji primaju novčanu naknadu duži period, kantonalne službe za zapošljavanje nisu mogle uredno izmirivati svoje primarne zakonske obaveze po osnovu materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba.

U skladu sa čl. 49. i 50. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, kantonalne službe za zapošljavanje, osim službi za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog i Kantona Sarajevo, podnijele su Federalnom zavodu zahtjeve za uplatu nedostajućih novčanih sredstava za obezbjeđenje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba. Federalni zavod je, u skladu sa raspoloživim i planiranim finansijskim sredstvima, izvršio uplatu nedostajućih sredstava u iznosu od 13.822.379,66 KM.

Tabela 5: Pregled isplate nedostajućih sredstava kantonalnim službama za zapošljavanje

Red. broj	Kanton	Isplaćena sredstva (KM)
1.	Unsko-sanski	3.234.491,18
2.	Posavski	244.157,89
3.	Tuzlanski	2.307.896,88
4.	Zeničko-dobojski	4.228.862,10
5.	Bosansko-podrinjski	0,00
6.	Srednjobosanski	369.758,00
7.	Hercegovačko-neretvanski	2.623.783,00
8.	Zapadnohercegovački	635.020,61
9.	Kanton Sarajevo	0,00
10.	Kanton 10	178.410,00
UKUPNO		13.822.379,66

3.5. Rješavanje u drugostepenom postupku

U skladu sa članom 35. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Federalni zavod rješava po žalbama izjavljenim protiv rješenja kantonalnih službi za zapošljavanje kojima je odlučeno o pravima po osnovu nezaposlenosti. U izvještajnom periodu izjavljene su 762 žalbe protiv prvostepenih rješenja. Sa neriješenim žalbama prenesenim iz 2014. godine (99), u rješavanju je bilo 861 predmet. Riješeno je 793 predmeta, i to: 430 žalbi je odbijeno, 45 je uvaženo i predmet meritorno riješen u drugostepenom upravnom postupku, 222 je uvaženo i predmet vraćen prvostepenom organu na ponovni postupak i odlučivanje, a 96 je urađeno na drugi Zakonom o upravnom postupku

propisan način (odbačena, ustupljena drugom organu). Ostalo je neriješeno 68 predmeta. Kod kantonalnih sudova pokrenuto je 117 upravnih spora.

3.6. Aktivnosti poduzete radi očuvanja finansijske stabilnosti u kontekstu pokrenutih sudskih postupaka demobiliziranih branilaca

U Informaciji o aktuelnom stanju u vezi sa pokrenutim sudskim postupcima radi usklađivanja novčanih naknada demobiliziranih branilaca iz decembra 2013. godine, koju je 14.1.2014. godine razmatrala i prihvatila Vlada Federacije BiH, i u kojoj je sveobuhvatno objašnjena do tada aktuelna pravna i finansijska situacija, navedena je činjenica da su demobilizirani branioci putem punomoćnika pokrenuli i nove vrste postupaka podnoseći zahtjeve za utvrđivanje prava na novčanu naknadu temeljem sudjelovanja u odbrani u Bosni i Hercegovini, a kojim faktički traže usklađivanje mjesečnih iznosa pravomoćnim rješenjima utvrđene (i isplaćene novčane naknade) sa 25% prosječne plaće u Federaciji BiH iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Naime, nakon što je Odlukom Ustavnog suda BiH donesenom 17.9.2013. godine usvojena apelacija Službe za zapošljavanje Hercegovačko–neretvanskog kantona i utvrđena povreda člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, te ukinuto Rješenje Kantonalnog suda u Mostaru broj 58 0 I 056717 12 Gži od 2. jula 2013. godine i predmet vraćen Kantonalnom sudu u Mostaru da po hitnom postupku donese novu odluku u skladu sa članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i s obzirom na to da iz obrazloženja ove odluke proizlazi da se u izvršnom postupku ne mogu usklađivati novčane naknade demobiliziranih branilaca, uslijedili su postupci podnošenjem novih zahtjeva za utvrđivanje prava na novčanu naknadu kojim faktički traže usklađivanje novčane naknade i postupci za izvršenje donesenih rješenja administrativnim putem.

U izvještajnom periodu su se po podnesenim zahtjevima u Službi za zapošljavanje Hercegovačko–neretvanskog i u Službi za zapošljavanje Zapadnohercegovačkog kantona donosila prvostepena rješenja kojim su odbijani podneseni zahtjevi zbog presuđene stvari, te nakon što su Federalnom zavodu podnošene žalbe na ta rješenja u drugostepenom postupku su iste odbijane kao neosnovane, čime su okončavani upravni postupci. Nakon toga demobilizirani branioci putem punomoćnika podnose tužbe protiv rješenja Federalnog zavoda i u pokrenutim upravnim sporovima donose se presude kojim se pravomoćno okončavaju sudski postupci pred kantonalnim sudovima u Mostaru i Širokom Brijegu odbijanjem tužbe, što znači da se prihvata postupanje i pravno stajalište izneseno u rješenjima Federalnog zavoda.

Pokrenuto je ukupno 547 upravnih sporova, od čega 495 u Kantonalnom sudu u Mostaru i 52 u Kantonalnom sudu u Širokom Brijegu. Kantonalni sud u Mostaru je do sada donio 280, a Kantonalni sud u Širokom Brijegu 50 pravomoćnih odluka kojim su odbijene podnesene tužbe ili je postupak obustavljen zbog povlačenja tužbe, a koje odluke se odnose na postupke kojim je faktički traženo usklađivanje novčanih naknada. Znači, donošenjem ovakvih odluka prihvaćeno je pravno stajalište izneseno u drugostepenim rješenjima Federalnog zavoda za zapošljavanje.

U drugoj vrsti postupaka kojim se tražilo izvršenje donesenih rješenja administrativnim putem Kantonalni sud u Mostaru donio je presude kojim je iz procesnih razloga djelimično uvažio tužbu tužitelja i predmete vratio prvostepenom organu na ponovno odlučivanje, i ti postupci su u toku.

Kantonalni sud u Širokom Brijegu po ovoj vrsti predmeta odbio je tužbene zahtjeve kao neosnovane, pa je donošenjem ovakvih odluka suda prihvaćeno pravno stajalište izneseno u drugostepenim rješenjima Zavoda.

Također, nakon što su kantonalni sudovi u Mostaru i Širokom Brijegu donosili pravomoćne odluke kojim se odbijaju tužbe demobiliziranih branilaca radi donošenja rješenja o faktičkom usklađivanju novčane naknade isti su po punomoćnicima Vrhovnom sudu Federacije BiH podnosili zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke. Podneseno je do sada ukupno 79 ovih zahtjeva, i to dva (2) na pravomoćne odluke Kantonalnog suda u Širokom Brijegu, a 77 na pravomoćne odluke Kantonalnog suda u Mostaru.

Ovi postupci su sada u fazi odlučivanja i nijedan predmet nije meritorno riješen, a Federalni zavod za zapošljavanje podnio odgovore na dostavljene zahtjeve kojim predlaže odbijanje zahtjeva za vanredno preispitivanje sudskih odluka kao neosnovanih.

Zaključno, a s obzirom na to da postupci pred Vrhovnim sudom Federacije BiH nisu okončani te da je neizvjesno i eventualno pokretanje i drugih novih administrativnih ili sudskih postupaka i njihov konačni ishod, ostaje obaveza da će ovaj Zavod nastaviti poduzimati sve adekvatne pravne radnje radi zaštite svog pravnog i finansijskog interesa.

3.7. Primjena međunarodnih sporazuma/ugovora o socijalnom osiguranju

U skladu sa sporazumima o socijalnom osiguranju, Federalni zavod, kao organ nadležan za provođenje pravnih propisa kojima je regulirana oblast materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, primio je u 2015. godini 741 zahtjev za izdavanje uvjerenja o stažu osiguranja i korištenju novčane naknade po osnovu nezaposlenosti, na propisanim obrascima u skladu sa operativnim protokolima ili administrativnim sporazumima za provođenje ugovora o socijalnom osiguranju, a što je za 409 zahtjeva manje nego u 2014. godini.

Od ukupnog broja primljenih zahtjeva po Sporazumu potpisanom između Bosne i Hercegovine i SR Jugoslavije („Službeni glasnik BiH“, broj 16/03), Federalni zavod je u izvještajnom periodu Agenciji za rad i zapošljavanje BiH dostavio na daljnji postupak 220 uvjerenja o periodima osiguranja navršenim u Federaciji BiH i korištenju novčane naknade po osnovu nezaposlenosti.

U skladu sa Ugovorom o socijalnom osiguranju potpisanim između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske („Službeni glasnik BiH“, broj 6/03), Hrvatskom zavodu za zapošljavanje dostavljeno je 235 uvjerenja o stažu osiguranja u Federaciji BiH i korištenju novčane naknade.

Isto tako, u skladu sa Sporazumom o socijalnom osiguranju potpisanim između Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije („Službeni glasnik BiH“, broj 8/07), Agenciji za rad i zapošljavanje BiH na daljnji postupak dostavljeno je 281 uvjerenje o potvrđivanju staža osiguranja i korištenju novčane naknade za slučaj nezaposlenosti u Federaciji BiH. Broj zahtjeva koje je uputio Zavod za zapošljavanje Republike Slovenije manji je za 122 u odnosu na 2014. godinu. Federalni zavod i Agencija za rad i zapošljavanje BiH su potpisali Operativni protokol o elektronskoj razmjeni podataka, kojim se definiraju pitanja koja se odnose na elektronsku razmjenu podataka o potvrđivanju perioda osiguranja navršenim na teritoriji Federacije BiH i Republike Slovenije i korištenju prava na

novčanu naknadu podnosioca zahtjeva za izdavanje potvrde. Operativni protokol se primjenjuje od 2013. godine.

3.8. Potraživanja po osnovu dospjelih a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje

Federalni zavod je, kao nositelj osiguranja za slučaj nezaposlenosti, zaključio sporazume sa kantonalnim službama za zapošljavanje i pravnim osobama dužnicima koji su u periodu od 01.01.1992. do 31.12.2005. godine imali u strukturi kapitala 50% i više državnog kapitala, a u skladu sa Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih, a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje („Službene novine Federacije BiH“, br. 25/06 i 52/09). Ukupan iznos potraživanja po zaključenim sporazumima iznosio je 2.013.789,00 KM. Stanje potraživanja po tom osnovu 31.12.2015. godine sveden je na iznos od 431.803,00 KM. Radi naplate preostalog dijela potraživanja, Porezna uprava Federacije BiH je pokrenula postupke prinudne naplate, kao što su: naplata iz novčanih sredstava, obustava transakcija preko računa otvorenih kod banaka, naplata iz imovine, prodaja pokretne i nepokretne imovine i dr. U skladu sa članom 9. Zakona o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa („Službene novine FBiH“, br. 42/09 i 102/12), Porezna uprava Federacije BiH je u obavezi da godišnji izvještaj o naplati i kontroli pomenutih doprinosa dostavi Federalnom ministarstvu finansija i vanbudžetskim fondovima.

3.9. Obaveza prema Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom

Za izvršenje obaveze koja proističe iz Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom („Službene novine Federacije BiH“, broj 9/10), a koja se odnosi na izdvajanje 10% planiranih sredstava za aktivnu politiku zapošljavanja radi finansiranja Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, Federalni zavod je, nakon uvida u pravdanje sredstava uplaćenih u 2014. godini, izvršio planiranu uplatu sredstava u 2015. godini u iznosu od 1.395.000,00 KM.

4. AKTIVNA POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA

Aktivna politika zapošljavanja u 2015. godini provođena je u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Strategijom jačanja funkcije posredovanja u javnim službama za zapošljavanje u Federaciji BiH i Programom rada Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2015. godinu.

Podrška je pružena ciljnim grupama nezaposlenih osoba koje su pomenutim strateškim dokumentom utvrđene kao teže zapošljive, a posebno mladim osobama i ženama.

Mjere aktivne politike zapošljavanja uglavnom su bile usmjerene na:

- poticanje zapošljavanja kod poznatog poslodavca,
- samozapošljavanje,
- obuku, stručno osposobljavanje i usavršavanje, dokvalifikaciju i prekvalifikaciju,
- pripremu nezaposlenih za tržište rada,

- stvaranje za sve jednakih mogućnosti u pristupu tržištu rada.

Realizacijom mjera aktivne politike zapošljavanja nastojalo se ostvariti zapošljavanje što većeg broja osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH sa posebnom socijalnom i rodnom osjetljivošću, radi jačanja njihove konkurentnosti na tržištu rada, sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti te stvaranja uvjeta za sticanje prvog radnog iskustva.

Da bi se postigao što veći stepen pravičnosti, u realizaciji ovih mjera nisu mogli učestvovati:

- poslodavci koji ne izmiruju redovno obaveze po osnovu poreza i doprinosa,
- poslodavci koji su koristili kreditna ili bespovratna sredstva iz poticajnih mjera Zavoda/Službe a nisu ispoštovali obaveze u skladu sa zaključenim ugovorima, odnosno nisu zaposlili predviđen broj radnika i/ili ne vraćaju redovno dobivena sredstva,
- poslodavci evidentirani u Registru novčanih kazni zbog duga neplaćenih novčanih kazni i troškova postupka, jer sa zaposlenikom nisu zaključili ugovor o radu – rad na crno.

Također, radi mjerenja rezultata i učinaka mjera aktivne politike zapošljavanja, u okviru vlastitih kapaciteta, uspostavljen je mehanizam monitoringa i evaluacije prema utvrđenim indikatorima. Na osnovu nalaza iz provedenog monitoringa i evaluacije može se zaključiti da su, u skladu sa raspoloživim resursima u datim okolnostima, postignuti dobri rezultati i učinci. Veliku prednost u ovom procesu predstavlja mogućnost korištenja portala Porezne uprave Federacije BiH radi provjere zaposlenosti kod korisnika poticaja iz mjera aktivne politike zapošljavanja.

Intenzivirano je i pokretanje pravnih radnji protiv korisnika sredstava iz mjera aktivne politike zapošljavanja zbog neizvršavanja ugovorenih obaveza.

4.1. Program jačanja konkurentnosti na tržištu rada – Prvo radno iskustvo 2012

U 2015. godini završena je realizacija Programa jačanja konkurentnosti na tržištu rada – Prvo radno iskustvo 2012. Program je realiziran s ciljem pružanja podrške mladim nezaposlenim osobama bez radnog iskustva, dobi do 30 godina, tokom stručnog osposobljavanja za rad u struci i sticanja prvog radnog iskustva u zvanju/zanimanju za koje su se one školovale.

U okviru realizacije Programa potpisani su ugovori o sufinansiranju zapošljavanja 950 mladih osoba kod 676 poslodavaca u iznosu od 4.313.455,00 KM.

Za dovršetak realizacije ovog programa u 2015. godini isplaćeno je preostalih 21.298,12 KM.

4.2. Program jačanja konkurentnosti na tržištu rada – Prvo radno iskustvo 2013

U 2015. godini je nastavljena realizacija Programa jačanja konkurentnosti na tržištu rada – Prvo radno iskustvo 2013. Program se, također, realizira s ciljem pružanja podrške mladim nezaposlenim osobama bez radnog iskustva, dobi do 30 godina, tokom stručnog osposobljavanja za rad u struci i sticanja prvog radnog iskustva u zvanju/zanimanju za koje su se one školovale.

U okviru realizacije Programa potpisani su ugovori o sufinansiranju zapošljavanja 1.648 osoba mladih osoba, od čega je 826 žena (50,12%), u iznosu od 6.008.980,10 KM.

Za realizaciju ovog programa u 2015. godini isplaćeno je 2.071.069,01 KM.

4.3. Program zapošljavanja i samozapošljavanja Roma u 2013. godini

Programom zapošljavanja i samozapošljavanja Roma u 2013. godini, čija je implementacija nastavljena u 2015. godini, sufinansirano je zapošljavanje 57 Roma kod 28 poslodavaca i samozapošljavanje 24 Roma.

Za dovršetak implementacije ovog programa, od ukupno ugovorenih sredstava u iznosu od 474.700,25 KM, u 2015. godini isplaćeno je preostalih 45.763,00 KM.

4.4. Program sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva u 2014. godini

U 2015. godini je nastavljena realizacija Programa sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva u 2014. godini. Program se realizira s ciljem sufinansiranja zapošljavanja osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH sa posebnom socijalnom i rodnom osjetljivošću, a radi jačanja njihove konkurentnosti na tržištu rada, sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti, očuvanja i unapređenja radnih sposobnosti, te stvaranja uvjeta za jačanje konkurentnosti mladih osoba bez radnog iskustva kroz osposobljavanje za rad u struci i sticanje prvog radnog iskustva.

U okviru Programa se implementiraju sljedeće mjere:

• Jačanje konkurentnosti na tržištu rada – Prvo radno iskustvo 2014

U realizaciju ove mjere u sklopu Programa uključena su 1.263 poslodavca, sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti od 7.128.942,98 KM, a kod kojih je zaposleno 1.890 osoba, od čega je 52,43% žena.

Prema obrazovnoj strukturi, osoba sa visokom stručnom spremom je 1.116 ili 59,04%, a osoba sa srednjom stručnom spremom 540 ili 28,57%.

Prosječna dob sufinansiranih osoba iznosi 25 godina, a u prosjeku su bile nezaposlene 20 mjeseci, dok status dugoročno nezaposlenih ima 936 ili 49,52%. Prosječan iznos sufinansiranja je 3.738,45 KM.

Za realizaciju ove mjere u izvještajnom periodu isplaćeno je 4.450.542,44 KM.

• Sufinansiranje zapošljavanja – Prilika za sve 2014

U realizaciju ove mjere u sklopu Programa uključeno je 2.477 poslodavaca, sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti od 10.431.867,57 KM, a kod kojih je uz sufinansiranje u trajanju od šest mjeseci zaposleno 5.299 osoba, od čega je 2.212 ili 41,7% žena.

Prema obrazovnoj strukturi, najviše je osoba sa srednjom stručnom spremom (2.415 ili 45,6%), te kvalifikovanih (1.556 ili 29%).

Prosječna dob sufinansiranih osoba iznosi 32 godine, a u prosjeku su bile nezaposlene 30 mjeseci, dok status dugoročno nezaposlenih ima 2.090 ili 55,43%.

Prosječan iznos sufinansiranja je 1.988,16 KM.

Za realizaciju ove mjere u izvještajnom periodu isplaćeno je 6.685.627,00 KM.

• Sufinansiranje sezonskog zapošljavanja 2014

Do kraja 2015. godine, u realizaciju ove mjere u sklopu Programa uključeno je 118 poslodavaca, sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 287.820,00 KM, a kod kojih su zaposlene 333 osobe, od čega je 85 žena ili 26%.

Prema obrazovnoj strukturi, najviše je osoba sa srednjom stručnom spremom (149 ili 45%), kvalifikovanih (86 ili 26%) i nekvalifikovanih (80 ili 24%).

Prosječna dob sufinansiranih osoba iznosi 31,09 godina, a u prosjeku su bile nezaposlene 22,83 mjeseca.

Za realizaciju ove mjere u izvještajnom periodu isplaćeno je 103.140,00 KM.

• Sufinansiranje zapošljavanja teško zapošljivih osoba – Vaučer za posao 2014

Do kraja 2015. godine, u realizaciju ove mjere u sklopu Programa uključena su 364 poslodavca, sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 1.300.564,43 KM, a kod kojih su zaposlene 439 osobe, od čega je 208 žena ili 47,38%.

Prema obrazovnoj strukturi, najviše je osoba sa srednjom stručnom spremom (215 ili 49%), kvalifikovanih (114 ili 26%) i nekvalifikovanih (91 ili 20,7%).

Prosječna dob sufinansiranih osoba je 49,21 godina, a u prosjeku su bile nezaposlene 83,62 mjeseca, što ukazuje na činjenicu da je ovom mjerom obuhvaćena kategorija koja je na tržištu rada zaista u nepovoljnoj situaciji.

Za realizaciju ove mjere u izvještajnom periodu isplaćeno je 667.380,13 KM.

4.5. Programi pripreme za rad 2014 (obuka, stručno osposobljavanje i usavršavanje)

U 2015. godini je nastavljena implementacija Programa pripreme za rad kroz obuku, stručno osposobljavanje i usavršavanje, čija je realizacija počela u 2014. godini.

Program je fokusiran na nezaposlene osobe koje nemaju potrebna znanja i vještine, posebno kada je riječ o novim metodama i tehnologijama rada u sektoru privrede (metaloprerađivačka, drvoprerađivačka, tekstil, turizam i ugostiteljstvo, prerađivačka industrija u najširem smislu), ali i u medicinskom sektoru, građevinarstvu, prehrambenom sektoru i dr.

Kroz obuku, stručno osposobljavanje i usavršavanje za potrebe poznatog poslodavca, ali i za otvoreno tržište rada, potiče se rješavanje problema prilagođavanja radne snage i zadovoljavanje stvarnih potreba tržišta rada. Također, ovim programom se afirmira važnost cjeloživotnog učenja i ulaganje u nova znanja i vještine, i to obostrano, kod radnika i kod poslodavca.

Mada je u okviru ovog programa odobreno 35 zahtjeva za sufinansiranje pripreme za rad, zbog odustajanja većeg broja poslodavaca od dalje realizacije, potpisano je svega 17 ugovora o sufinansiranju obuke za 895 nezaposlenih osoba, od kojih će se 698 zaposliti na period od šest (6) mjeseci.

Ukupna vrijednost potpisanih ugovora iznosi 1.206.036,09 KM, od čega je u izvještajnom periodu isplaćeno 601.063,49 KM.

4.6. Program zapošljavanja Roma u 2014. godini

U 2015. godini je nastavljena implementacija Programa zapošljavanja Roma započetog u 2014. godini, a koji direktno realizira Federalni zavod za zapošljavanje.

Cilj Programa je poticati poslodavce da zapošljavaju Rome i stvarati povoljnije uvjete za samozapošljavanje nezaposlenih Roma, ravnopravno muškaraca i žena u skladu sa podnesenim zahtjevima, te poboljšati materijalni položaj i pospješiti zapošljivost romske populacije radi ekonomske i socijalne integracije u društvene tokove u Federaciji BiH.

Ugovoreno je sufinansiranje zapošljavanja 73 osobe romske nacionalne manjine kod 35 poslodavaca, od čega su 22 žene ili 30,55%, te samozapošljavanje 22 Roma, od čega je 13 Romkinja (65%).

Ukupna vrijednost ugovorenih sredstava iznosila je 678.000 KM, a od toga sa poslodavcima 502.000 KM, odnosno 176.000 KM sa fizičkim osobama.

U 2015. godini je korisnicima sredstava po Programu isplaćeno ukupno 388.249,61 KM.

Zaključivanjem Memoranduma o razumijevanju za implementaciju Akcionog plana Bosne i Hercegovine za rješavanje problema Roma u oblasti zapošljavanja za 2015. godinu između Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, entiteskih zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH obezbijeđeni su neophodni uvjeti za zapošljavanje Roma u 2016. godini. Sredstva su obezbijeđena iz Budžeta BiH.

Također, Vlada Federacije BiH je obezbijedila sredstva iz Budžeta Federacije BiH za zapošljavanje Roma, a koja će biti implementirana posredstvom Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

4.7. Program sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva 2015

U 2015. godini je počela Program sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva 2015 se realizuje s ciljem sufinansiranja zapošljavanja najmanje 4.000 osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH, posebno cijeneći socijalnu, rodnu i drugu osjetljivost, a radi jačanja njihove konkurentnosti na tržištu rada, sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti, očuvanja i unapređenja radnih sposobnosti, te stvaranja uvjeta za jačanje konkurentnosti mladih osoba bez radnog iskustva kroz osposobljavanje za rad u struci i sticanje prvog radnog iskustva.

U okviru Programa se implementiraju sljedeće mjere:

- Jačanje konkurentnosti na tržištu rada – Prvo radno iskustvo 2015

Mjera se odnosi na sticanje prvog radnog iskustva za mlade nezaposlene osobe dobi do 30 godina, te izuzetno osobe dobi do 35 godina – ukoliko su prijavljene na evidenciju nezaposlenih duže od 12 mjeseci, uz zasnivanje radnog odnosa na period od šest mjeseci (osobe sa srednjom stručnom spremom, III i IV stepena) i 12 mjeseci (osobe za višom – VI stepen i visokom stručnom spremom – VII stepen). Cilj ove mjere je da se što većem broju mladih osoba omogući osposobljavanje za rad u struci i sticanje prvog radnog iskustva u zvanju za koje

su se školovale, te na taj način poboljša njihova konkurentnost i integracija na tržištu rada.

U realizaciju ove mjere uključeno je 684 poslodavaca sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti od 4.321.998,92 KM, a zaposleno je 1.090 osoba, od čega je 599 žena ili 54,95%.

Prema obrazovnoj strukturi, najviše je osoba sa visokom stručnom spremom (659 ili 60,46%), te osoba sa srednjom stručnom spremom (300 ili 27,52%).

Prosječna dob sufinansiranih osoba iznosi 25 godina, a u prosjeku su bile nezaposlene 21 mjesec, dok status dugoročno nezaposlenih imaju 204 osobe ili 18,71%. Prosječan iznos sufinansiranja je 3.968,46 KM.

Za realizaciju ove mjere u izvještajnom periodu isplaćeno je 1.058.000,11 KM.

• Sufinansiranje zapošljavanja – Prilika za sve 2015

Mjera se odnosi na zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na radno iskustvo, dob i stepen obrazovanja, uz zasnivanje radnog odnosa na period od šest mjeseci. Cilj je da se što većem broju nezaposlenih osoba olakša integracija na tržištu rada i spriječi prelazak u dugotrajnu nezaposlenost.

U realizaciju ove mjere u sklopu Programa uključeno je 1.657 poslodavaca, sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti od 8.278.600,65 KM, a kod kojih je uz sufinansiranje u trajanju od šest mjeseci zaposleno 3.980 osoba, od čega su 1.762 žene ili 44,3%.

Prema obrazovnoj strukturi, najviše je osoba sa srednjom stručnom spremom (2.172 ili 54,6%), te kvalifikovanih (913 ili 22,9%).

Prosječna dob sufinansiranih osoba iznosi 31 godinu, a u prosjeku su bile nezaposlene 29 mjeseci, dok status dugoročno nezaposlenih ima 1.474 osoba ili 37,03%.

Prosječan iznos sufinansiranja je 2.058,36 KM.

Za realizaciju ove mjere u izvještajnom periodu isplaćeno je 2.684.005,77 KM.

• Sufinansiranje sezonskog zapošljavanja 2015

Mjera se odnosi na zapošljavanje nezaposlenih osoba bez obzira na stručnu spremu, radno iskustvo i dob, uz zasnivanje radnog odnosa na period do šest mjeseci. Cilj je da se nezaposlenim osobama olakša integracija na tržištu rada i spriječi prelazak u dugotrajnu nezaposlenost, te da se poslodavcima osigura radna snaga u skladu sa njihovim potrebama. Poslodavac sa Zavodom i Službom zaključuje Ugovor o sufinansiranju zapošljavanja određenog broja osoba na period od najduže šest (6) mjeseci. Ugovori o radu koje poslodavac zaključuje pojedinačno sa nezaposlenim osobama u principu se zaključuju višekratno i to od najkraće na jedan (1) do najduže na šest (6) mjeseci u okviru perioda trajanja Ugovora o sufinansiranju zapošljavanja koji poslodavac zaključuje sa Zavodom i Službom.

Do kraja 2015. godine u realizaciju ove mjere u sklopu Programa uključeno je 120 poslodavaca, sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 832.928,19 KM, a kod kojih je zaposleno 505 osoba (375 muškaraca i 130 žena ili 25,74%).

Prema obrazovnoj strukturi, najviše je osoba sa srednjom stručnom spremom (242 ili 47,92%), kvalifikovanih (130 ili 25,74%) i nekvalifikovanih (100 ili 19,80%).

Prosječna dob sufinansiranih osoba je 25,68 godina, a u prosjeku su bile nezaposlene 34,87 mjeseci.

Prosječan iznos sufinansiranja po osobi je 1.508,33 KM.

Za realizaciju ove mjere u izvještajnom periodu isplaćeno je 286.556,00 KM.

- Sufinansiranje zapošljavanja teško zapošljivih osoba – Vaučer za posao 2015

Mjera se odnosi na zapošljavanje nezaposlenih osoba dobi preko 40 godina, bez obzira na radno iskustvo i stepen obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih najmanje 24 mjeseca prije dana apliciranja poslodavca na Javni poziv, uz zasnivanje radnog odnosa na period od šest mjeseci. Cilj je da se uz pomoć „vaučera“, koji preuzima u Službi/birou za zapošljavanje, nezaposlena osoba motivira da samostalno traži zaposlenje kod poslodavca radi integracije na tržištu rada i prekida dugotrajne nezaposlenosti.

Do kraja 2015. godine u realizaciju ove mjere u sklopu Programa uključeno je 265 poslodavaca, sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 997.240,02 KM, a kod kojih su zaposlene 343 osobe (199 muškaraca i 144 žena ili 42%).

Prema obrazovnoj strukturi, najviše je osoba sa srednjom stručnom spremom (184 ili 54%), kvalifikovanih (86 ili 25,1%) i nekvalifikovanih (56 ili 16%).

Prosječna dob sufinansiranih osoba iznosi 49,80 godina, a u prosjeku su bile nezaposlene 95,86 mjeseci, što ukazuje na činjenicu da je ovom mjerom obuhvaćena kategorija koja je na tržištu rada zaista u nepovoljnoj situaciji.

Ukupan iznos sufinansiranja po osobi je 2.922,00 KM.

Za realizaciju ove mjere u izvještajnom periodu isplaćeno je 540.433,30 KM.

4.8. Program Start up 2015

Cilj Programa Start up 2015 je omogućiti poticaj za najmanje 600 osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH radi samozapošljavanja i zapošljavanja drugih osoba u novootvorenim poslovnim subjektima.

Ciljna grupa /aplikanti/korisnici sredstava su osobe prijavljene na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH prije podnošenja prijave na Javni poziv, bez obzira na stepen obrazovanja i dob.

Osobama kojima se odobre poticajna sredstva, a nakon što registriraju djelatnost i otpočnu sa radom, Federalni zavod mjesečno isplaćuje/refundira sredstva u visini iznosa obaveznih doprinosa utvrđenih zavisno od registrirane djelatnosti, u trajanju od 15 mjeseci. U slučaju zapošljavanja drugih osoba mjesečno se isplaćuje/refundira iznos obaveznih doprinosa na i iz plaće zaposlenih.

Pored toga, Federalni zavod sufinansira i neophodne troškove pokretanja djelatnosti (troškovi registracije, ljekarskog uvjerenja, taksa, opreme/sredstava za rad i sl.) u iznosu od 200,00 KM.

Do kraja 2015. godine, u realizaciju ove mjere u sklopu Programa uključeno je 415 osoba/korisnika sredstava, od čega je 206 ili 39,80% žena, kod kojih su dodatno zaposlene 102 osobe, te sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 2.025.512,23 KM.

Korisnici su najčešće registrirali obrt u oblasti pružanja različitih usluga, trgovine, ugostiteljstva, te u poljoprivredi.

Prema obrazovnoj strukturi, najviše je osoba sa srednjom stručnom spremom (290 ili 56,09%), kvalifikovanih (117 ili 22,63%), te sa visokom stručnom spremom (54 ili 10,44%)

Prosječna dob sufinansiranih osoba iznosi 36,50 godina, a u prosjeku su bile nezaposlene 48,90 mjeseci.

Za realizaciju ove mjere u izvještajnom periodu isplaćeno 515.408,21 KM.

4.9. Program Javni radovi 2015

Program Javni radovi 2015 se realizira s ciljem zapošljavanja/radnog angažiranja osoba sa evidencije nezaposlenih sa područja Federacije BiH radi ublažavanja socijalnih posljedica nezaposlenosti, motivacije za traženje posla, te integracije na tržište rada kroz vremenski ograničeni radni angažman i društveno koristan rad.

Javni radovi su mjera aktivne politike zapošljavanja koja podrazumjeva odobravanje sredstava za sufinansiranje zapošljavanja osoba sa evidencije nezaposlenih radi aktivnosti koje poduzima poslodavac - izvođač javnog rada, a koje imaju za cilj ostvarenje određenog društvenog interesa (npr. zaštita i očuvanje okoliša, sanacija divljih deponija, uređenje cesta, otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda, socijalna zaštita, pomoć starima i nemoćnim osobama, zaštita kulturnih spomenika, obrazovni programi i dr.).

(Su)finansiranje ograničenog zapošljavanja/radnog angažmana podrazumijeva osiguravanje najniže neto plaće u Federaciji BiH sa uračunatim porezom na dohodak i pripadajućim obaveznim doprinosima u trajanju od jednog (1), dva (2) ili, najviše, tri (3) mjeseca.

Zaključno sa 31.12.2015. godine, u realizaciju ove mjere u sklopu Programa uključeno je 57 poslodavaca, sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 972.138,20 KM, a kod kojih je zaposleno 585 osoba, od čega je 95 žena ili 16,23%.

Prema obrazovnoj strukturi, najviše je osoba sa srednjom stručnom spremom (252 ili 43,07%), kvalifikovanih (131 ili 22,39%) i nekvalifikovanih (127 ili 21,70%).

Prosječna dob sufinansiranih osoba je 36 mjeseci, a u prosjeku su bile nezaposlene 50 mjeseci.

Za realizaciju ove mjere u izvještajnom periodu isplaćeno je 859.428,20 KM.

4.10. Program zapošljavanja Roma u 2015. godini

Krajem 2015. godine je objavljen Javni poziv za učešće u Programu zapošljavanja Roma u 2015. godini, čija će realizacija početi u 2016. godini.

Program se realizira s ciljem sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja Roma sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH, posebno cijeneći njihovu socijalnu, rodnu i drugu osjetljivost, a radi jačanja njihove konkurentnosti na tržištu rada i sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti.

Raspoloživa finansijska sredstva u iznosu od 313.300,00 KM predviđena su za podršku zapošljavanja i samozapošljavanja Roma u Federaciji BiH u 2015. godini.

Ova sredstva će se usmjeriti za:

- a) sufinansiranje poslodavaca radi zapošljavanja Roma sa evidencije nezaposlenih u iznosu od:

- 6.000 KM po jednoj osobi, u trajanju od 12 mjeseci
- 10.000 KM po jednoj osobi, u trajanju od 24 mjeseca
- b) sufinansiranje samozapošljavanja Roma u iznosu od 8.000 KM po jednoj osobi za registraciju i obavljanje:
  - samostalne djelatnosti (stari zanati, domaća radinost, proizvodno i uslužno zanatstvo),
  - poljoprivrede (plastenička proizvodnja, pčelarstvo ili druga grana poljoprivrede),
  - sakupljanja sekundarnih sirovina.

u trajanju od 12 mjeseci.

4.11. Program sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2015

Javni poziv za učešće u Programu sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2015 je objavljen krajem 2015. godine, čija se implementacija očekuje u 2016. godini.

Za realizaciju Programa predviđena su sredstva u iznosu od 3.000.000,00 KM koje obezbjeđuju Federalni zavod za zapošljavanje - u iznosu od 1.500.000,00 KM i Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva - u iznosu od 1.500.000,00 KM.

Cilj Programa je omogućiti poticaj za osobe sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH radi samozapošljavanja i zapošljavanja u novoregistrovanim i već postojećim poslovnim subjektima (obrtima) u oblasti poljoprivrede.

Ciljna grupa/korisnici sredstava su lica prijavljena na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH, te u registar poljoprivrednih gazdinstava i registar klijenata, bez obzira na stepen obrazovanja i dob, a koja će po odobravanju sredstava registrovati i održati registrovanom poljoprivrednu djelatnost u trajanju od najmanje 36 mjeseci i/ili koje će se zaposliti u novoregistriranim ili već postojećim poljoprivrednim obrtima.

Zavod će iz zajedničkih sredstava osobama, kojima se odobre poticajna sredstva, nakon što registruju poljoprivrednu djelatnost i otpočnu sa radom mjesečno isplaćivati/refundirati poticajna sredstva:

- u visini od 100% iznosa obaveznih doprinosa za prvih 12 mjeseci (I godina),
- u visini od 50% iznosa obaveznih doprinosa u periodu od 13 do 24 mjeseca (II godina),
- u visini od 50% iznosa obaveznih doprinosa u periodu od 25 do 36 mjeseci (III godina),
- u visini od 75% iznosa obaveznih doprinosa u II i III godini u slučajevima gdje su aplikanti žene ili mlade osobe dobi do 35 godina.

U slučaju zapošljavanja nezaposlene osobe u novoregistriranim obrtima (najviše jedno lice po obrtu) mjesečno će se isplaćivati / refundirati i iznos obaveznih doprinosa na i iz plaće zaposlenih u trajanju od šest (6) mjeseci.

U slučaju zapošljavanja nezaposlene osobe u već postojećim poljoprivrednim obrtima (najviše jedno lice po obrtu) mjesečno će se isplaćivati / refundirati i iznos obaveznih doprinosa na i iz plaće zaposlenih u trajanju od dvanaest (12) mjeseci.

Pored toga fizičkim licima tj. novoregistriranim poljoprivrednim obrtima iz sredstava Zavoda sufinansirat će se i neophodni troškovi pokretanja djelatnosti (troškovi registracije, ljekarskog uvjerenja, taksa, opreme/sredstava za rad i sl.) u iznosu od 200,00 KM, a isplatit će se po izvršenom pravdanju utrošenih sredstava uz isplatu prvog dijela mjesečne refundacije.

4.12. Finansiranje projekata sa drugim organizacijama i institucijama

U izvještajnom periodu Federalni zavod je sa drugim institucijama učestvovao u realizaciji više projekata:

4.12.1. „Obuka i zapošljavanje kandidata za zanimanje krojač, šivač tekstila, mehaničar, skladištar“ za potrebe kompanije „Alma Ras“ d.o.o. Visoko.

U 2015. godini uspješno je realiziran projekat „Obuka i zapošljavanje kandidata za zanimanje krojač, šivač tekstila, mehaničar, skladištar“ za potrebe kompanije „Alma Ras“ d.o.o. Visoko. U realizaciji su učestvovali Federalni zavod, Američka agencija za međunarodni razvoj i Švedska razvojna agencija (USAID-Sida Gold Project), Vlada Zeničko-dobojskog kantona i Općina Visoko.

Organizirana je obuka za 181 polaznika, od kojih je 151 osoba nakon završene obuke i zaposlena.

Ukupna vrijednost Projekta iznosi 1.243.390,00 KM, od čega je Federalni zavod obezbijedio 183.540,00 KM.

4.12.2. Projekat „Obuka i zapošljavanje kandidata za zanimanje zavarivač i CNC operater“

U okviru projekta „Obuka i zapošljavanje kandidata za zanimanje zavarivač i CNC operater“ za potrebe firme „ČJ“ d.o.o. Bihać obukom je obuhvaćeno 30 polaznika, a zaposleno 20 osoba.

Po završetku Projekta u 2015. godini i dostavljenom završnom izvještaju, izvršena je uplata trećeg dijela sredstava od strane Federalnog zavoda u iznosu od 9.002,00 KM.

U realizaciji Projekta, pored Federalnog zavoda, partneri su Razvojna agencija Unsko-sanskog kantona i Općina Bihać.

Ukupna vrijednost Projekta je 100.900,00 KM, od čega je Federalni zavod obezbijedio 45.010,00 KM.

4.12.3. Obuka i zapošljavanje proizvođača i montera PVC i aluminijske stolarije za potrebe kompanije Miral PVC d.o.o. Velika Kladaša“

U okviru projekta „Obuka i zapošljavanje proizvođača i montera PVC i aluminijske stolarije za potrebe kompanije Miral PVC d.o.o. Velika Kladaša“ obuhvaćena je obuka 15 osoba, od kojih se zaposlilo deset (10).

Po dostavljenom završnom izvještaju, Federalni zavod je izvršio uplatu trećeg dijela sredstava u iznosu od 4.538,00 KM.

Vrijednost Projekta, u čijoj su realizaciji pored Federalnog zavoda, učestvovali Razvojna agencija Unsko-sanskog kantona i Općina Velika Kladuša, iznosila je 77.460 KM, od čega je Federalni zavod obezbijedio 22.690,00 KM.

4.12.4. Projekat „Stručno osposobljavanje i zapošljavanje proizvođača i montera PVC i aluminijske stolarije za potrebe kompanije A.D.S.I. montaža d.o.o. Velika Kladuša“

Učešćem u projektu „Stručno osposobljavanje i zapošljavanje proizvođača i montera PVC i aluminijske stolarije za potrebe kompanije A.D.S.I. montaža d.o.o. Velika Kladuša“ izvršena je obuka 15 osoba sa evidencije nezaposlenih, od kojih je deset (10) zasnovalo radni odnos.

Ukupna vrijednost Projekta iznosi 47.890,00 KM, od čega je Federalni zavod učestvovao sa iznosom od 22.690,00 KM.

Po dostavljenom završnom izvještaju, Federalni zavod je izvršio uplatu trećeg dijela sredstava u iznosu od 4.538,00 KM.

Pored Federalnog zavoda, u realizaciji Projekta je učestvovala i Razvojna agencija Unsko-sanskog kantona.

4.12.5. Projekat „Obuka i zapošljavanje kandidata za zanimanje inženjera hemije i radnika na površinskoj zaštiti metala“

U okviru projekta „Obuka i zapošljavanje kandidata za zanimanje inženjera hemije i radnika na površinskoj zaštiti metala“ za potrebe preduzeća „SurTec – Eurosjaj“ iz Konjica obučeno je 60 osoba i zaposleno 50 novih radnika.

Ukupna vrijednost Projekta iznosi 3.093.670,00 KM, od čega je učešće Federalnog zavoda 103.350,00 KM, a partneri u Projektu su, pored Federalnog zavoda, Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID-Sida Gold Project), Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona, Općina Konjic i Regionalna razvojna agencija za Hercegovinu – REDAH.

4.12.6. Projekat praktične doobuke i stručnog osposobljavanja „Pomoć za samopomoć“

U saradnji sa Udruženjem za socijalnu podršku i bolju budućnost „Progress“, Stiftung Wings of Hope-Deutschland uz podršku Njemačke ambasade u Bosni i Hercegovini, Vladom Bosansko-podrinjskog kantona, općinama Travnik i Tuzla, Obrtničkom komorom Unsko-sanskog kantona i kompanijom Volkswagen Sarajevo, Federalni zavod je učestvovao u realizaciji projekta „Pomoć za samopomoć“.

Realizacija projekta je završena u 2015. godini i po dobijenom završnom izvještaju, Federalni zavod je izvršio uplatu drugog dijela ugovorenih sredstava u iznosu od 14.400,00 KM. Projektom je omogućena praktična obuka i zapošljavanje 48 nezaposlenih osoba kod devet poslodavaca u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ukupna vrijednost Projekta je 123,527,90 KM, a Federalni zavod je učestvovao sa iznosom od 28.800,00 KM.

4.12.7. Projekat učešća u zapošljavanju sa Udrugom poljoprivrednika „Terra“ iz Kreševa

Ovim projektom predviđeno je zapošljavanje šest osoba sa evidencije nezaposlenih, te angažiranje 15 kooperanata iz Udruge poljoprivrednika „Terra“ iz Kreševa, a za potrebe preduzeća „Frut-Al“ d.o.o. iz Kreševa.

4.12.8. 4.12.8 Projekat „Stručno osposobljavanje i zapošljavanje radnika na izradi žičanih formi i električnih instalacija za potrebe kompanije „Excel Assemblies“ d.o.o. Maglaj

Ovim projektom, omogućeno je otvaranje novih radnih mjesta u oblasti proizvodnje kablova, kablovskih setova i drugih materijala za interkonekciju za proizvodnju struje u kompaniji Excell Assemblies d.o.o. Maglaj. Projektom je, kroz neformalno obrazovanje obuhvaćena obuka i osposobljavanje za rad 72 nezaposlene osobe od čega je 60 osoba dobilo stalni posao.

U realizaciji Projekta, pored Federalnog zavoda, učestvovali su Američka agencija za međunarodni razvoj i Švedska razvojna agencija (USAID-Sida Gold Project), Vlada Zeničko-dobojskog kantona i Općina Maglaj, a implementator Projekta je Regionalna razvojna agencija za regiju Centralna BiH REZ.

Ukupna vrijednost Projekta iznosi 425.340,00 KM, od čega je Federalni zavod osigurao 122.350,00 KM.

4.12.9. Projekat „Stručno osposobljavanje i zapošljavanje ručnih pakirera za potrebe kompanije Elatec d.o.o. Tuzla“

U okviru projekta „Stručno osposobljavanje i zapošljavanje ručnih pakirera za potrebe rada u novosagrađenoj tvornici kompanije Elatec d.o.o. Tuzla, za personalizaciju SIM i pametnih kartica, organizirana je obuka za 25 polaznika, od kojih će 20 osoba nakon završene obuke biti zaposlena.

Ukupna vrijednost Projekta iznosi 70.450,00 KM, od čega je Federalni zavod obezbijedio 25.950,00 KM.

U realizaciji Projekta učestvovali su Federalni zavod, Američka agencija za međunarodni razvoj i Švedska razvojna agencija (USAID-Sida Gold Project).

4.12.10. Projekat „Obuka i zapošljavanje kandidata sa kompetencijama šivača gornjih dijelova obuće i autopresvlaka za potrebe kompanije Sinerga d.o.o. Visoko“

U okviru projekta "Obuka i zapošljavanje kandidata sa kompetencijama šivača gornjih dijelova obuće i autopresvlaka" organizirana je neformalna obuka za 28 polaznika za sticanje vještina obućara, a isto toliko osoba je i dobilo zaposlenje.

U realizaciji Projekta, pored Federalnog zavoda, učestvovali su: Američka agencija za međunarodni razvoj i Švedska razvojna agencija (USAID-Sida Gold Project), Općina Visoko, a implementator Projekta je Regionalna razvojna agencija za regiju Centralna BiH - REZ.

Ukupna vrijednost Projekta je 82.100,00 KM, od čega je Federalni zavod obezbijedio 34.740,00 KM.

4.12.11. „Stručno osposobljavanje i zapošljavanje šivača i krojača u modnoj konfekciji za potrebe kompanije Napredak d.d. Tešanj“

U okviru projekta Stručno osposobljavanje i zapošljavanje šivača i krojača u modnoj konfekciji za potrebe kompanije Napredak d.d. Tešanj“ obuhvaćena je obuka 30 polaznika, od kojih se zaposlilo 25.

Vrijednost Projekta, u čijoj su realizaciji pored Federalnog zavoda učestvovali Američka agencija za međunarodni razvoj i Švedska razvojna agencija (USAID-Sida Gold Project) i Općina Tešanj, iznosila je 74.800 KM, od čega je Federalni zavod obezbijedio 33.610,00 KM.

4.12.12. Projekat "Stručno osposobljavanje, usavršavanje i zapošljavanje kandidata za poslove varenja postupcima MIG, MAG, TIG CO2 za potrebe preduzeća Sik d.o.o. Mostar"

Učešćem u projektu "Stručno osposobljavanje, usavršavanje i zapošljavanje kandidata za poslove varenja postupcima MIG, MAG, TIG CO2 za potrebe preduzeća Sik d.o.o. Mostar" izvršena je obuka deset (10) osoba sa evidencije nezaposlenih sa kojima je planirano i zasnivanje radnog odnosa.

Ukupna vrijednost Projekta iznosi 55.700,00 KM, od čega je Federalni zavod učestvovao sa iznosom od 20.000,00 KM.

Pored Federalnog zavoda, u realizaciji Projekta je učestvovala i Američka agencija za međunarodni razvoj i Švedska razvojna agencija (USAID-Sida Gold Project), Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) i Institut za zavarivanje Tuzla.

4.12.13. Konferencija Career and Entrepreneurship Opportunities - CEO

Konferencije Career and Entrepreneurship Opportunities – CEO, u organizaciji ekonomskog fakulteta u Sarajevu, povezuje mlade sa uspješnim ljudima i prezentira uspješne karijerne i preduzetničke priče, te primjere dobre prakse i tehnološke inovacije. Pozitivnim primjerima iz prakse mladi se motivišu na proaktivan pristup preduzetništvu i razvoju karijere te donošenju pozitivne promjene na ličnom i društvenom planu.

Federalni zavod za zapošljavanje je podržao održavanje Konferencije Career and Entrepreneurship Opportunities - CEO, koja je održana u Sarajevu, Mostaru, Zenici, Tuzli i Banja Luci.

Za ovu namjenu Federalni zavod za zapošljavanje je izdvojio 5.000 KM.

4.12.14. Projekat „Volntiranje je cool“

U okviru projekta „Volontiranje je cool“, koji je proveo Centar za razvoj omladinskog aktivizma – CROA Sarajevo, Federalni zavod za zapošljavanje je podržao aktivnosti dobrovoljnog angažmana učenika za realizaciju volonterskih aktivnosti po vlastitom izboru, a uz pomoć školskog koordinatora.

Projektom je obuhvaćeno više od 500 volontera u 24 osnovne škole u Sarajevu, Mostaru, Konjicu, Goraždu i Stocu.

Za ovu namjenu Federalni zavod za zapošljavanje je izdvojio 2.040,00 KM.

4.12.15. Konferencija Fondacija društva zajedničke vrijednosti

Federalni zavod za zapošljavanje je učestvovao u sufinansiranju održavanja Konferencije Fondacija društva zajedničke vrijednosti u iznosu od 5.000,00 KM.

4.13. Program dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanja

Programom dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanja iz sredstava revolving kreditne linije promijenjen je pristup i koncept kreditiranja iz vlastitih namjenskih sredstava, čime su ta sredstva postala dostupna većem broju korisnika. Sredstva revolving kreditne linije koriste se posredstvom Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine, u svrhu pružanja posebnih uvjeta za one korisnike koji imaju mogućnost i potrebu da novim zapošljavanjem radne snage ili samozapošljavanjem doprinesu ublažavanju problema nezaposlenosti.

Iznos kredita je:

- za industriju 25.000 KM po novozaposlenom radniku,
- za zanatstvo i usluge 15.000 KM po novozaposlenom radniku,
- za poljoprivrednu proizvodnju 10.000 KM po novozaposlenom radniku.

Rok otplate kredita za kreditnu liniju ZZ-260/revolving je do sedam (7) godina za industriju, zanatstvo, usluge i poljoprivrednu proizvodnju, uključujući *grace* period. Na zahtjev korisnika kredita, rok otplate kredita može biti i kraći. *Grace* period je do 12 mjeseci za industriju, zanatstvo, usluge i poljoprivrednu proizvodnju, a dvije godine za poljoprivrednu proizvodnju – zasadi. Kamatna stopa za kreditnu liniju gdje rizik snosi banka je 4% za industriju, zanatstvo i usluge (2% kamata RB FBiH + 2% kamata poslovne banke) i 3% za poljoprivrednu proizvodnju (1,5% kamata RB FBiH + 1,5% kamata poslovne banke).

Kredit za kreditnu liniju OZO-010, namijenjenu za održavanje zaposlenosti, utvrđuje se u minimalnom iznosu od 15.000 KM do najviše 500.000 KM ili 5.000 KM po zaposlenom. Rok otplate je do 36 mjeseci, uključujući i *grace* period do šest mjeseci. Kamatna stopa se utvrđuje u visini 5% fiksno na godišnjem nivou.

U izvještajnom periodu su provedene sljedeće aktivnosti:

- po kreditnoj liniji ZZ-260/revolving realizirana su četiri (4) kredita, u ukupnom iznosu od 1.600.000,00 KM uz obavezu zapošljavanja 68 novih zaposlenika i
- po kreditnoj liniji OZO-010/održavanje zaposlenosti, poslodavcima su odobrena tri (3) kredita u ukupnom iznosu od 1.050.000,00 KM za zadržavanje postojećeg nivoa zaposlenosti od 219 zaposlenika.

4.14. Projekat zapošljavanja mladih (YEP)

Projekat zapošljavanja mladih u Bosni i Hercegovini (YEP) podržava Ambasada Švicarske u BiH, a realizira ga njemačka konsultantska firma GOPA. Projekat se implementira u saradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje, kantonalnim službama za zapošljavanje i Zavodom za zapošljavanje Republike Srpske.

4.14.1. Klubovi za traženje posla

U sklopu Projekta, u kantonalnim službama za zapošljavanje, uspostavljena je aktivna mjera zapošljavanja – “Klub za traženje posla” i to u biroima u Sarajevu (Odjeljenje za posredovanje), Travniku, Kaknju, Orašju, Tuzli, Živinicama, Kalesiji, Cazinu i Goraždu, Jajcu, Fojnici, Bugojnu Busovači i Novom Travniku. U Klubu se provodi grupno savjetovanje dugoročno nezaposlenih, a implementiraju ga savjetodavci kantonalnih službi koji su posebno obučeni za taj posao.

Efikasnost Kluba se mjeri praćenjem broja članova grupa, njihovih aktivnosti u traženju posla, te broja onih koji su pronašli zaposlenje.

Do sada je u sklopu radu svih klubova učestvovala 2.291 osoba, od kojih se 879 ili 38%. zaposlilo.

U izvještajnom periodu je provedena obuka za sve savjetodavce/zaposlenike klubova, te obuka za (buduće) voditelje klubova u kantonalnim službama za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog, Zeničko-dobojskog, Tuzlanskog i Kantona Sarajevo.

4.14.2. Forumi o zapošljavanju mladih i razvoj socijalnog preduzetništva

U 2015. godini održano je šest (6) Forumo o zapošljavanju tokom kojih su predstavljeni rezultati Projekta, i to: jedan (1) u vezi sa lokalnim inicijativama, četiri (4) u sklopu CEO konferencija, te jedan (1) na temu socijalnog poduzetništva.

4.14.3. Model rada u kantonalnim službama za zapošljavanje - implementacija "Reformskog paketa"

Projekat se, također, fokusira na implementaciju „Strategije jačanja funkcije posredovanja u Federaciji BiH“. Tako su, u skladu sa ostvarenim rezultatima općinskog biroa za zapošljavanje Novo Sarajevo u Kantonu Sarajevo, a u vezi sa primjenom savremenih metoda u radu (unapređenje savjetodavne funkcije i funkcije posredovanja u zapošljanju, uspostavljanje novog pristupa u radu sa korisnicima usluga, te uvođenje sistema za praćenje ostvarenog učinka), pokrenute istovjetne aktivnosti i u drugim kantonalnim službama za zapošljavanje, i to u Hercegovačko-neretvanskom, Tuzlanskom i Bosansko-podrinjskom kantonu.

U okviru Službe za zapošljavanje Bosansko – podrinjskog kantona izrađen je koncept „Mobilnog biroa za zapošljavanje“ koji predstavlja inovativni pristup u radu Službe sa nezaposlenim iz ruralnih područja. Na ovaj način će se nezaposlenim omogućiti administriranje njihovih prava, kao što su: pravovremeno informiranje o aktivnim mjerama zapošljavanja, te mogućnost redovnog javljanja nezaposlenih u njihovim lokalnim zajednicama, umjesto dolaska u nadležni biro za zapošljavanje.

Različitim obukama na temu sticanja općih i posebnih znanja u radu općinskog biroa za zapošljavanje obuhvaćeno je 27 zaposlenika kantonalnih službi za zapošljavanje.

YEP je, također, u cilju ostvarivanja bolje koordinacije u radu javnih službi za zapošljavanje organizirao poseban Forum na nivou sektora rada i zapošljavanja koji bi trebao postati platforma za razmjenu različitih iskustava i praksi, ali i za razmatranje najvažnijih tema koje se odnose na taj sektor.

4.15. Projekat PrilikaPlus

U sklopu Projekta „Prilika Plus“, koji se finansira iz sredstava Švicarske Vlade, u 2015. godini, razvijen je modul za izgradnju sistema stručnog obrazovanja, standarda i kvaliteta, centara za provođenje i razvoj programa obuke i pilot programa obuke u Bosni i Hercegovini. Uspostavljena su nova partnerstva, identifikovane potrebe, resursi i potencijal. a izrađeni su i novi moduli obuke.

Nastavljeno je jačanje partnerstava u ključnim sektorima, što treba da rezultira prijedlogom specifičnih aktivnosti na okupljanju preduzeća koja mogu ponuditi usluge obuke na radnom mjestu, te izgradnja strateških partnerstava na lokalnom i

regionalnom nivou između vlasti, srednjih stručnih i škola i poslodavaca (VET vijeća ili vijeća za obrazovanje i zapošljavanje).

Izabran je i angažiran dovoljan broj sektorskih stručnjaka koji će pomoći na izradi materijala za obuku za nastavnike u srednjim stručnim školama i instruktore u trening centrima. Također, nastavljena je i obuka nastavnika i trenera prema najnovijim industrijskim trendovima, te izrada modularnih planova i programa praktične nastave.

Posebna pažnja je posvećena razvoju održivog modela finansiranja/sufinansiranja provođenja obuka i treninga u BiH.

4.16. Adriatic Welfare Mix

U Bosni i Hercegovini, odnosno Federaciji BiH, u toku je implementacija regionalnog prekograničnog projekta „Lokalno upravljanje razvojem i integracijom sistema socijalne zaštite ka sistemu mješovite socijalne zaštite u jadranskoj oblasti – Jadranska kombinirana politika“ (Adriatic Welfare Mix). Projekat je finansiran iz sredstava Instrumenta za prepristupnu pomoć Evropske unije (IPA) – „Prekogranična saradnja u jadranskom području“, u čijoj realizaciji učestvuje 10 partnera iz Italije, Albanije, Crne Gore, Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Projekat je fokusiran na uspostavljanje jadranskog, mješovitog, modela socijalne zaštite u općini Tirana u Albaniji, uz poštovanje njenih lokalnih specifičnosti i različitosti.⁴

U 2015. godini, pored redovnih projektnih aktivnosti, poseban fokus djelovanja Federalnog zavoda za zapošljavanje se odnosio na organizaciju (regionalne) Konferencije o socijalnom poduzetništvu u Federaciji BiH, koja je održana 17.12.2015. godine u Sarajevu, u saradnji sa Projektom zapošljavanja mladih u BiH (YEP). Konferenciji su prisustvovali najvažniji predstavnici nadležnih institucija, poznavaoци ove oblasti u Federaciji BiH, kao i drugi zainteresirani subjekti. Predstavljena je situaciona analiza u oblasti socijalnog poduzetništva u Federaciji BiH na temelju rezultata studija koje je izradio Federalni zavod za zapošljavanje u okviru projekta Adriatic Welfare Mix. Značajno je naglasiti analizu sektora i područja interesantnih sa aspekta organizacije socijalnih preduzeća u Federaciji BiH, koja je identifikovala pet (5) najpogodnijih oblasti za razvoj socijalnog poduzetništva, uključujući odgovarajuće biznis planove. Također, u nedostatku odgovarajućeg zakonskog okvira, pripremljen je i predstavljen nacrt Platforme o socijalnom poduzetništvu koja bi trebalo da uredi ovu oblast, u skladu sa smjernicama Evropske unije i preporukama relevantnih institucija i subjekata. Ostavljena je i mogućnost svim zainteresiranim subjektima da daju dodatne komentare i sugestije, nakon čega će se i šira javnost upoznati sa navedenim dokumentom.

U saradnji sa projektom YEP pokrenute su aktivnosti za formiranje dva (2) poduzeća koja djeluju na principu socijalnog biznisa, i to u okviru Asocijacije „Život sa daunovim sindromom u Federaciji BiH“ i Fondacije lokalne demokratije.

4.17. Projekat „Active Qualification in Tourism“ (AQUIT)

---

⁴ Mješoviti model socijalne zaštite glavni je model koji se promovira u Evropskoj uniji umjesto modela socijalne države

Tokom 2015. godine, u okviru treće faze realizacije Projekta AQUIT, u kantonima koji su identifikovani kao kantoni sa najjačim turističkim potencijalom u Federaciji BiH, organizovana je obuka za 249 nezaposlenih osoba. Obuka je organizovana u hotelima koji su u prethodnoj fazi prošli obuku „Trening trenera“, a koji su iskazali interes za dalje projektne aktivnosti, a koja se odnosila na sticanje vještina za sljedeće profile: Pospemanje hotelskih soba, čišćanje hotelskih soba, čišćenje hotelskih sadržaja, serviranje hrane i pića, pomoć kod pripreme jela sa roštilja, priprema slatkiša i kolača, priprema i pečenje pizze, pomoćni poslovi u kuhinji, kuhanje, gril/pećenje, rad na recepciji, upravljanje recepcijom. Za sve profile, izrađeni su materijali koji sadrže osnovno teoretsko znanje vezano za određenu radnu kompetenciju. Po završetku obuke obavljeno je certificiranje i izdati međunarodno priznati certifikati.

Po ovom projektu, u toku 2015. godine realizirana je isplata u iznosu od 17.050,73 KM.

4.18. Sajmovi zapošljavanja

Federalni zavod je, u skladu sa utvrđenim aktivnostima za 2015. godinu, podržao održavanje sajмова zapošljavanja u organizaciji kantonalnih službi za zapošljavanje. Riječ je, prije svega, o sajmovima koji se pod pokroviteljstvom Federalnog zavoda održavaju u Zeničko-dobojskom, Srednjobosanskom i Kantonu Sarajevo.

Šesti po redu, „Sajam zapošljavanja Srednjobosanskog kantona“, održan je 30.09. i 01.10.2015. godine u Vitezu. Prvog dana je organiziran Okrugli sto „Stanje na tržištu rada i perspektive zapošljavanja u 2015. godini na području Srednjobosanskog kantona“, u čijem su radu učestvovali predstavnici brojnih institucija koje djeluju u oblasti tržišta rada i poslovnog sektora, obrazovanja, zapošljavanja, kao i drugi zainteresirani subjekti, te Projekta zapošljavanja mladih u Bosni i Hercegovini – YEP. Drugog dana je održan Sajam, kojem su se odazvala 33 poslodavca, od kojih je 37 iskazalo potrebe za zapošljavanjem. Sajmu je, također, prisustvovalo 776 nezaposlenih osoba, obavljena su 273 intervjua i predato je 129 biografija, te brojna pisma namjere. Također, objavljeno je 240 slobodnih radnih mjesta.

„Sajam zapošljavanja 2015 Zenica“ održan je 22.4.2015. godine u Zenici. Paralelno su provedene dvije aktivnosti: Sajam i Okrugli sto. Okrugli sto na temu „Stanje u oblasti zapošljavanja u Zeničko-dobojskom kantonu“ okupio je veći broj zainteresiranih privrednih subjekata, te predstavnika poslovnog sektora, tržišta rada i zapošljavanja, obrazovanja i dr. Na Sajmu je 45, od ukupno 60 poslodavaca, iskazalo 924 potrebe za zapošljavanjem. Sajam je posjetilo oko 1.800 osoba, a poslodavcima je predato 1.726 aplikacija.

Za potrebe održavanja pomenutih sajмова Federalni zavod je izdvojio 20.000,00 KM.

4.19. Aktivnosti kantonalnih službi za zapošljavanje

Pored sredstava koje je obezbijedio Federalni zavod za realizaciju mjera aktivne politike zapošljavanja u 2015. godini, kantonalne službe za zapošljavanje su svojim sredstvima ili uz pomoć drugih institucija implementirale sljedeće programe:

Tabela 8: Pregled aktivnosti kantonalnih službi za zapošljavanje

Izveštaj o radu za 2015. godinu

Red. broj	Služba za zapošljavanje (kanton)	Naziv mjere / programa	Ciljna grupa	Izvor finansiranja	Utrošeno sredstava (KM)	Broj korisnika
1.	Tuzlanski	IV Program sufinansiranja obavljanja volonterskog staža boraca i članova njihovih porodica	Osobe sa VSS, bez iskustva u struci - boračka populacija	Budžet Tuzlanskog kantona - Ministarstvo za boračka pitanja	711.850,00	285
2.	Bosansko-podrinjski	Program zapošljavanja socijalno ugroženih kategorija	Osobe starije od 45 godina, iz porodica u kojima niko ne radi	Služba za zapošljavanje	120.000,00	33
		Program sufinansiranja samozapošljavanja 2015	Osobe koje su prijavljene na evidenciju Službe prije objavljivanja Javnog poziva, bez obzira na stepen obrazovanja i dob	Služba za zapošljavanje	161.350,00	33
		Program obuke u 2015 (informatika, engleski i njemački jezik)	Nezaposlene osobe, bez obzira na dob i stepen stručne spreme, uz preporuku nadležnog općinskog biroa za zapošljavanje,	Služba za zapošljavanje	35.112,00	134
3.	Sarajevo	Program javnih radova	Socijalno ugroženi	Služba za zapošljavanje	569.688,06	629
		Program sufinansiranja zapošljavanja pripravnika VSS, VŠS, SSS i KV stručne spreme	Nezaposlene osobe bez radnog iskustva	Služba za zapošljavanje	N/A	427
		Program samozapošljavanja	RVI, članovi šehidskih porodica	Služba za zapošljavanje	N/A	517
		Obuka za poznatog poslodavca	Nezaposlene osobe	Služba za zapošljavanje	2.880.000,00	688

Realizacijom navedenih mjera i programa odobreno je i ugovoreno 4.478.000,06 KM radi zapošljavanja 2.746 osoba.

4.20. Profesionalna orijentacija i selekcija

U oktobru 2015. godine, Vlada Federacije BiH prihvatila je Prijedlog akcionog plana za primjenu Strateških pravaca razvoja karijerne orijentacije u Federaciji BiH za period 2015. - 2020. godina, te svoj Generalni sekretarijat zadužila da ovaj dokument uputi vladama kantona kako bi oni pristupili izradi svojih akcionih planova. Također, Vlada Federacije BiH zadužila je Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke i Federalni zavod za zapošljavanje da koordiniraju aktivnosti i prate napredak ostvaren u razvoju djelatnosti karijerne orijentacije u Federaciji BiH

do 2020. godine, te da jednom godišnje Vladi Federacije BiH podnose izvještaj o provedenim aktivnostima.

Kada je u pitanju resor posredovanja u zapošljavanju, Federalni zavod za zapošljavanje je u decembru 2015. godine na osnovu prijedloga kantonalnih službi za zapošljavanje formirao tim za karijernu orijentaciju javnih službi za zapošljavanje Federacije BiH koji će raditi na implementaciji aktivnosti iz navedenog akcionog plana u skladu sa dostupnim resursima i podrškom menadžmenta javnih službi za zapošljavanje Federacije BiH. Također, značajan dio aktivnosti karijerne orijentacije je obuhvaćen i prijedlogom Strategije za mlade Federacije BiH 2016.-2020. godine, a u čijoj izradi je učestvovao i Federalni zavod za zapošljavanje.

Kao i u prethodne tri godine, i u 2015. godini primjetan je pad provođenja aktivnosti profesionalne, odnosno karijerne orijentacije, u javnim službama za zapošljavanje Federacije BiH, iako je riječ o jednoj od primarnih funkcija javnih službi za zapošljavanje.

U 2015. godini primjetno je smanjenje aktivnosti karijerne orijentacije u kantonalnim službama za zapošljavanje.

4.21. Aktivnosti usmjerene prema nezaposlenim osobama (u općinskim biroima za zapošljavanje, CISO i klubovima za traženje posla)

Aktivnosti karijerne orijentacije usmjerene prema nezaposlenim osobama podrazumijevaju informisanje, grupno i individualno savjetovanje u svrhu pomoći pri pronalaska zaposlenja ili nastavka daljeg obrazovanja. Ove aktivnosti se provode u općinskim biroima za zapošljavanje, centrima za informisanje, savjetovanje i obuku (CISO) i klubovima za traženje posla. U općinskim biroima za zapošljavanje u Federaciji BiH u 2015. godini je 6.790 nezaposlenih osoba učestvovalo u grupnom informiranju o pravima i obavezama po osnovu nezaposlenosti, dok je 365 osoba učestvovalo o informiranju o tehnikama aktivnog traženja posla, načinima pisanja biografije i popratnog pisma, te pripremi za intervju sa poslodavcima.

Tabela 12: Broj korisnika grupnog informiranja u općinskim biroima za zapošljavanje

Red. broj	Kanton	Grupno informiranje – općenito (broj korisnika)	Grupno informiranje o aktivnom traženju posla (broj korisnika)
1.	Unsko-sanski	382	312
2.	Posavski	0	0
3.	Tuzlanski	935	53
4.	Zeničko-dobojski	1.638	4.571 ⁵
5.	Bosansko-podrinjski	141	0
6.	Srednjobosanski	393	57
7.	Hercegovačko-neretvanski	123	0
8.	Kanton Sarajevo	3.571	0
9.	Zapadnohercegovački	0	0
10.	Kanton 10	0	0
UKUPNO		6.790	4.936

⁵ Motivacijski seminari

U 2015. godini, od uspostavljenih deset (10) u 2012. godini, tri (3) centra za informiranje, savjetovanje i obuku (CISO) pružalo je usluge mladim nezaposlenim osobama dobi do 30 godina. Centri u Srednjobosanskom, Zapadnohercegovačkom i Kantonu 10 su zatvoreni. Centri u Hercegovačko-neretvanskom i Posavskom kantonu u 2015. godini nisu bili aktivni, dok je CISO u Kantonu Sarajevo koji je tokom 2014. godine zatvoren kako bi se otvorio klub za traženje posla, reorganiziran i preimenovan u Centar za obuku i razvoj karijere (CORK). Zbog preklapanja aktivnosti, u Bosansko-podrinjskom kantonu bio je aktivan klub za traženje posla. U prostorijama kantonalne službe za zapošljavanje Tuzlanskog kantona djeluje CISO, a od 2011. godine i klub za traženje posla.

Protekle godine u centrima info seminar je pohađala 1.521 osoba, radionice za pisanje biografije i popratnog pisma 637 osoba, radionice pripreme za razgovor sa poslodavcem 609 osoba, a 1.311 osoba je koristilo uslugu individualnog savjetovanja i izrade individualnog plana zapošljavanja. Informacije o regularnim migracijama dobilo je 1.639 osoba. Zaposlilo se 117 korisnika CISO.

U okviru JU „Službe za zapošljavanje Unsko Sanskog kantona“ zaposlenici CISO obilaze općinske biroa za zapošljavanje i provode radionice o aktivnom traženju posla.

Tabela 13: Broj korisnika usluga CISO

Red. broj	Kanton (lokacija)	Info seminar	Radionica-priprema CV-a i popratnog pisma	Radionica razgovora sa poslodavcem	Individualno savjetovanje/plan zapošljavanja	Informacije o regularnim migracijama	Zaposlilo se
1.	Unsko-sanski (Bihać)	302	312	312	239	223	20
2.	Posavski (Odžak)	0	0	0	0	0	0
3.	Zeničko-dobojski (Zenica)	284	213	185	965	481	34
4.	Tuzlanski (Tuzla)	935	80	80	107	935	51
5.	Srednjobosanski (Vitez)	0	0	0	0	0	0
6.	Bosansko-podrinjski (Goražde)	0	0	0	0	0	0
7.	Hercegovačko-neretvanski (Mostar)	0	0	0	0	0	0
8.	Zapadnohercegovački	0	0	0	0	0	0
9.	Kanton Sarajevo (Sarajevo)	0	32	32	0	0	12
10.	Kanton 10 (Livno)	0	0	0	0	0	0
UKUPNO		1.521	1.521	637	609	1.311	1.639

Projektom zapošljavanja mladih u BiH (YEP) u Federaciji BiH je u razdoblju od 2011. do 2015. godine otvoreno 14 klubova za traženje posla, od kojih je u 2015. godini bilo aktivno pet (5). Klubovi funkcioniraju kroz tri segmenta: grupa za podršku, radionice za sticanje vještina potrebnih za traženje posla i informiranje o slobodnim radnim mjestima. Radionice traju tri (3) sedmice.

U 2015. godini na području Federacije BiH aktivni klubovi su imali ukupno 364 korisnika, od kojih se 166 zaposlilo, odnosno počelo da volontira.

Tabela 14: Broj korisnika usluga klubova za traženje posla

Red. broj	Kanton	Ukupan broj korisnika	Zaposlilo se
1.	Unsko-sanski (Cazin)	12	1
2.	Posavski (Orašje)	0	0
3.	Tuzlanski (Tuzla, Živinice, Kalesija)	53	27
4.	Zeničko-dobojski (Kakanj)	25	2
5.	Bosansko-podrinjski (Goražde)	134	71
6.	Srednjobosanski (Travnik)	0	0
7.	Hercegovačko-neretvanski	0	0
8.	Zapadnohercegovački	0	0
9.	Kanton Sarajevo	140	65
10.	Kanton 10	0	0
UKUPNO		364	166

4.22. Aktivnosti usmjerene prema učenicima i obrazovnom sistemu

Federalni zavod za zapošljavanje je u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje, sa izuzetkom Zapadnohercegovačkog i Kantona 10, uspostavio sistem redovnog profesionalnog informiranja u osnovnim i srednjim školama u Federaciji BiH radi upoznavanja učenika o značaju izbora daljeg obrazovanja i uključivanja na tržište rada.

Tokom 2015. godine u aktivnosti profesionalnog informiranja uključeno je 286 osnovnih škola i 14.960 učenika, te 163 srednje škole i 19.127 učenika. Također, u pojedinim kantonima profesionalno informiranje je organizirano i na fakultetima.

Tabela 15: Broj korisnika profesionalnog informiranja

Red. broj	Kanton (lokacija)	Ukupno obuhvaćeno osnovnih škola	Ukupno informirano učenika	Ukupno obuhvaćeno srednjih škola	Ukupno informirano učenika
1.	Unsko-sanski (Bihać)	49	2.986	23	2.786
2.	Posavski (Odžak)	0	0	0	0
3.	Tuzlanski	16	1.073	14	1.989
3.	Zeničko-dobojski (Zenica)	66	4.215	35	5.343
5.	Srednjobosanski (Vitez)	0	0	0	0
6.	Bosansko-podrinjski (Goražde)	6	233	3	339
7.	Hercegovačko-neretvanski (Mostar)	45	210	27	115
8.	Zapadnohercegovački	0	0	0	0
8.	Kanton Sarajevo (Sarajevo)	56	3.315	36	5.244
9.	Kanton 10 (Livno)	0	0	0	0
UKUPNO		238	12.032	138	15.816

4.23. Zapošljavanje bosanskohercegovačkih zdravstvenih radnika – njegovatelja u Saveznoj Republici Njemačkoj

Nakon Dogovora o posredovanju pri zapošljavanju radnika iz Bosne i Hercegovine u Saveznoj Republici Njemačkoj, potpisanog između Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine i Centralnog ureda za međunarodno stručno posredovanje Savezne agencije za rad Njemačke, direktori Agencije za rad i

zapošljavanje Bosne i Hercegovine, Federalnog zavoda, Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske i Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH potpisali su Operativni protokol za provođenje Dogovora.

S tim u vezi objavljen je Javni poziv za prijavu za zapošljavanje radnika za zdravstvenu njegu u Njemačkoj, koji je bio aktuelan i u 2015. godini.

Do kraja 2015. godine zaposlenje u Njemačkoj dobilo je 870 osoba, odnosno 1.622 od objavljivanja Javnog poziva u 2013. godini.

4.24. Zapošljavanje državljana Bosne i Hercegovine u Republici Sloveniji

U 2015. godini, u skladu sa provođenjem Sporazuma o zapošljavanju državljana Bosne i Hercegovine u Republici Sloveniji, zaključeno je 2.723 ugovora o radu i izdato je 2.662 radnih dozvola za radnike iz Bosne i Hercegovine, od čega je za radnike iz Federacije BiH bilo 1.882 radnih dozvola, tj. 71,70%. Najviše su se iz Bosne i Hercegovine tražili radnici sljedećih zanimanja: vozači (razne kategorije, uključujući i međunarodni transport), varioci, elektroinstalateri, pomoćni građevinski radnici, zidari, fasaderi – izolateri, armirači, tesari, bravari, šumski radnici i druga zanimanja.

4.25. Ferijalni rad studenata u Saveznoj Republici Njemačkoj

U okviru Programa angažiranja studenata iz Bosne i Hercegovine za ferijalni rad tokom ljetnog raspusta u Saveznoj Republici Njemačkoj, krajem 2015. godine, po dostavljanju podataka od Federalnog zavoda, Agencija za rad i zapošljavanje BiH provela je selekciju i odabrala 100 prijava koje je prosljedila u Centralni ured za posredovanje u zapošljavanju stručne radne snage iz inostranstva (ZAV) na dalje postupanje.

I prethodnih godina studenti su uglavnom bili angažirani u oblasti hotelijerstva, gastronomije, poljoprivrede i konsaltinga. Radno vrijeme, plaća i ostali radni uvjeti usklađeni su sa tarifnim odredbama Njemačke, a strani studenti na ferijalnom radu na odgovarajućim poslovima ravnopravni su sa njemačkim radnicima.

5. ZAPOŠLJAVANJE STRANIH DRŽAVLJANA

Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba regulirano je da je Federalni zavod nadležan za odobravanje zapošljavanja stranih državljana i osoba bez državljanstva na prijedlog kantonalnih službi za zapošljavanje, a u skladu sa Zakonom o zapošljavanju stranaca („Službene novine Federacije BiH“, broj 111/12), Zakonom o strancima („Službeni glasnik BiH“, br.88/15) i Procedurom za izdavanje radne dozvole od 6.6.2011. godine, kojima su, između ostalog, definirani uvjeti i način izdavanja te kvota radnih dozvola.⁶

U izvještajnom periodu izdato je 1.497 radnih dozvola stranim državljanima na period od tri mjeseca do jedne godine, što je više za 127 dozvola nego prethodne godine. Radne dozvole uglavnom su date stranim državljanima koji su osnivači firmi u Federaciji BiH ili su u njima direktori i izvršni direktori. Najviše radnih dozvola izdato je za rad u oblasti trgovine, prerađivačke industrije, obrazovanja,

---

⁶ Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donijelo je Odluku o utvrđivanju godišnje kvote radnih dozvola za zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini za 2015. godinu, VM broj 195/14 od 17. novembra 2014. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 98/14), kojom je utvrđeno da godišnja kvota za produženje (1.160) i novo zapošljavanje (726) stranaca u Bosni i Hercegovini iznosi 1.886 radnih dozvola, od kojih se na Federaciju BiH odnosi 890. Godišnja kvota za novo zapošljavanje u Federaciji BiH iznosi 380 radnih dozvola, a za produženje već izdatih radnih dozvola 510.

finansijskog posredovanja, poslovanja nekretninama i uslužnih djelatnosti. U 2015. godini odbijena su dva (2) zahtjeva za izdavanje radne dozvole stranom državljaninu.

Od 1.479 stranih državljana kojima je data radna dozvola (iz 00 zemlje), 113 je NK, 87 - PK, 9 - NSS, 97 - KV, 4 - VKV, 394 - SSS, 60 - VŠS i 733 - VSS. Razlog izdavanja radnih dozvola strancima sa nižim stepenom obrazovanja i kvalifikacije jeste to što određeni broj stranaca upisanih u sudski registar (osnivači firmi, direktori i izvršni direktori), a za koje u skladu sa važećim propisima u postupku zapošljavanja nije od uticaja stručna sprema niti se vrši provjera da li na evidenciji nezaposlenih ima osoba koje ispunjavaju uvjete poslodavca, zbog trajanja procesa priznavanja diplome, i pored toga što imaju viši stepen obrazovanja, uz zahtjev dostavljaju diplome o najnižem stepenu obrazovanja i kvalifikacije koje posjeduju.

U skladu sa Odlukom o utvrđivanju godišnje kvote radnih dozvola za zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini za 2015. godinu („Službeni glasnik BiH“, broj 98/14), Agenciji za rad i zapošljavanje BiH su tromjesečno dostavljani podaci o izdatim radnim dozvolama po djelatnostima i zanimanjima radi upoređivanja sa Prijedlogom potreba za zapošljavanje stranaca u 2015. godini.

U 2015. godini od 890 radnih dozvola koje se računaju u kvotu izdato je 633, od kojih se na novoizdate odnosi 249, a na produžene 384. Pored radnih dozvola koje se računaju u kvotu, izdato je 867 radnih dozvola koje se ne računaju u kvotu prema članu 65. Zakona o strancima.⁷

U svrhu izvještavanja radi ispunjenja uvjeta za liberalizaciju viznog režima Bosne i Hercegovine, kao i izvještavanja radi izrade Migracionog profila BiH za 2015. godinu, Agenciji za rad i zapošljavanje BiH dostavljeni su podaci o izdatim, produženim, poništenim i važećim radnim dozvolama za strance po državama porijekla, djelatnostima, kvalifikaciji, godinama života i spolu.

Tabela 9: Broj izdatih radnih dozvola u Federaciji BiH u 2015. godini, po kvartalima

2015	Radne dozvole koje se računaju u kvotu utvrđenu Odlukom Vijeća ministara BiH			Radne dozvole koje se ne računaju u kvotu po članu 79. Zakona	Ukupno izdate radne dozvole
	Produžene	Novoizdate	Ukupno - kvota		
01.01. – 31.03.	103	45	148	212	360
01.04. – 30.06.	103	63	166	193	359
01.07. – 30.09.	74	61	135	191	326
01.10. – 31.12.	104	80	184	268	452
01.01. – 31.12.	384	249	633	864	1.497

⁷ U skladu sa članom 65. Zakona o strancima „Radna dozvola može se izdati neovisno o utvrđenoj godišnjoj kvoti radnih dozvola u sljedećim slučajevima: a) strancu koji ima obrazovanje koje odgovara visokom obrazovanju, završenom poslije diplomskom ili doktorskom studiju u BiH; b) strancu čiji se rad u BiH zasniva na međunarodnom sporazumu; c) strancu koji obavlja ključne poslove u poslovnom subjektu, a koji nije izuzet od potrebe posjedovanja radne dozvole po osnovi međunarodnog sporazuma; d) učiteljima ili nastavnici koji izvode ili pomažu u nastavi u obrazovnim ustanovama zbog svojeg specifičnog znanja; e) profesionalnim sportašima ili sportskim djelatnicima koji rade u BiH na temelju valjano zaključenog ugovora; f) strancu koji se odrekao državljanstva BiH ili g) strancu koji je u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici sa strancem s odobrenim stalnim boravkom u BiH ili je dijete stranca s odobrenim stalnim boravkom u BiH.“

Tabela 10: Pregled izdatih radnih dozvola u Federaciji BiH u 2015. godini, po državama i kvalifikacionoj strukturi

Red. br.	Država	Kvalifikaciona struktura								Ukupno
		VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV	
1.	Turska	220	4	49	3	0	4	2	17	299
2.	Srbija	43	10	62	0	0	40	67	14	236
3.	Hrvatska	91	16	53	0	0	7	2	9	178
4.	Kina	5	1	29	1	0	16	0	10	62
5.	Italija	11	2	29	0	2	3	1	14	62
6.	Kuvajt	40	7	27	0	1	0	0	0	75
7.	Njemačka	17	3	10	0	0	1	0	1	32
8.	Crna Gora	13	1	21	0	0	6	4	1	46
9.	Slovenija	27	4	5	0	0	1	0	0	37
10.	Austrija	17	1	7	0	1	7	0	0	33
11.	BJR Makedonija	10	0	8	0	0	5	4	1	28
12.	Saudijska Arabija	29	2	20	0	0	0	0	3	54
13.	Sirijska Arapska Republika	17	1	8	1	0	3	0	16	46
14.	Egipat	29	0	6	0	0	0	0	1	36
15.	Libijska Arapska Džamahirija	16	1	6	0	0	0	1	1	25
16.	Mađarska	7	2	1	0	0	0	0	0	10
17.	Sjedinjene Američke Države	16	0	1	0	0	0	0	1	18
18.	Francuska	4	0	4	0	0	0	1	0	9
19.	Indija	7	1	1	0	0	0	4	0	13
20.	IR Iran	2	0	4	0	0	0	0	0	06
21.	Poljska	4	0	4	0	0	0	0	0	8
22.	Slovačka Republika	4	0	2	0	0	0	0	0	6
23.	Ujedinjeno Kraljevstvo	7	0	1	0	0	0	0	0	8
24.	Nizozemska	4	1	2	0	0	2	0	2	11
25.	Katar	6	0	3	1	0	0	1	2	13
26.	Španija	4	1	0	0	0	0	0	1	6
27.	Jordan	4	0	3	0	0	0	0	2	9
28.	Kanada	7	0	2	0	0	0	0	0	9
29.	Brazil	0	0	5	2	0	0	0	2	9
30.	Ruska Federacija	3	0	0	0	0	0	0	0	3
31.	Švicarska	3	0	1	0	0	0	0	0	4
32.	Bugarska	4	0	0	0	0	0	0	0	4
33.	Malezija	3	0	0	0	0	0	0	0	3
34.	Rumunija	1	0	1	0	0	0	0	0	2

Izveštaj o radu za 2015. godinu

35.	Švedska	2	0	1	0	0	0	0	0	3
36.	Albanija	2	0	0	0	0	0	0	0	2
37.	Bahrein	2	0	0	0	0	0	0	3	5
38.	Grčka	3	0	1	0	0	0	0	0	4
39.	Irska	3	0	0	0	0	0	0	0	3
40.	DNR Koreja	1	0	0	0	0	0	0	0	1
41.	Pakistan	2	0	0	0	0	0	0	1	3
42.	Svaziland	1	0	0	0	0	0	0	0	1
43.	Ukrajina	1	0	3	0	0	1	0	0	5
44.	Alžir	1	0	0	0	0	0	0	0	1
45.	Australija	1	0	0	0	0	0	0	0	1
46.	Bangladeš	1	0	0	0	0	0	0	0	1
47.	Belgija	1	0	0	0	0	0	0	0	1
48.	Belgija	1	0	1	0	0	0	0	0	2
49.	Bjelorusija	1	0	0	0	0	0	0	0	1
50.	Bolivija	1	0	0	0	0	0	0	0	1
51.	Češka Republika	4	0	0	0	0	0	0	0	4
52.	Irak	7	1	1	0	0	0	0	2	11
53.	Južna Afrika	0	0	1	0	0	0	0	0	1
54.	Kamerun	0	0	0	0	0	0	0	4	4
55.	Kirgistan	1	0	0	0	0	0	0	0	1
56.	Libanon	2	0	0	0	0	0	0	0	2
57.	Brazil	0	0	5	2	0	0	0	2	9
58.	Nepal	0	0	0	0	0	1	0	0	1
59.	Norveška	0	1	0	0	0	0	0	0	1
60.	Obala Slonovače	0	0	1	0	0	0	0	0	1
61.	Palestinska Teritorija	0	0	2	0	0	0	0	0	2
62.	Portugal	0	0	1	0	0	0	0	0	1
63.	Etiopija	1	0	0	0	0	0	0	0	1
64.	Izrael	1	0	0	0	0	0	0	0	1
65.	Japan	0	0	1	0	0	0	0	0	1
66.	Jemen	1	0	0	0	0	0	0	0	1
67.	Nigerija	0	0	0	1	0	0	0	1	2
68.	Novi Zeland	1	0	0	0	0	0	0	0	1
69.	Obala Slonovače	0	0	1	0	0	0	0	0	1
70.	Oman	2	0	0	0	0	0	0	0	2
71.	Vijetnam	1	0	0	0	0	0	0	0	1
UKUPNO		733	60	394	9	4	97	87	113	1497

Od ukupnog broja izdatih radnih dozvola stranim državljanima, na Kanton Sarajevo se odnosi 56,64%, Hercegovačko-neretvanski 11,15%, Tuzlanski 8,14%, Zeničko-dobojski 8,68%, Unsko-sanski 5,54%, Srednjobosanski 3,54%, Zapadnohercegovački 2,85%, Bosansko-podrinjski 1,40%, Posavski 1,40% i 0,66% na Kanton 10.

Tabela 11: Pregled izdatih radnih dozvola u Federaciji BiH u 2014. godini, po kantonima i spolu, izraženo u procentima

Kanton	Muškarci		Žene		Ukupno	
Sarajevo	715	84,31%	133	15,69%	848	56,64%
Hercegovačko-neretvanski	122	73,00%	45	27,00%	167	11,15%
Tuzlanski	105	86,00%	17	14,00%	122	8,14%
Zeničko-dobojski	114	87,60%	16	12,40%	130	8,68%
Unsko-sanski	63	75,90%	20	24,10%	83	5,54%
Srednjobosanski	41	77,30%	12	22,70%	53	3,54%
Zapadnohercegovački	36	85,70%	6	14,30%	42	2,80%
Bosansko-podrinjski	17	80,00%	4	20,00%	21	1,40%
Posavski	17	80,00%	4	20,00%	21	1,40%
Kanton 10	7	70,00%	3	30,00%	10	0,66%
Ukupno	1.237	82,63%	260	17,37%	1.497	100,00 %

6. ANALIZA TRŽIŠTA RADA

Nakon što je Federalnom zavodu omogućen pristup bazi podataka o poslodavcima koji pozitivno posluju u Federaciji BiH i dostavljaju svoje završne finansijske izvještaje Agenciji za finansijske, informatičke i posredničke usluge (AFIP), u 2015. godini je nastavljen razvoj jedinstvene metodologije za analizu tržišta rada. Riječ je o metodologiji koja će obuhvatiti kombinirano korištenje više informatičkih i istraživačkih alata, kao što su anketa poslodavaca, fokus grupe, intervjui i sl.

U okviru tih aktivnosti, a u saradnji sa projektom YEP, urađena je Analiza ekonomske baze i kretanja zaposlenosti u Federaciji BiH u periodu 2010-2014. Predmet analize je bilo kreiranje presjeka ekonomske situacije po geografskim područjima (kantoni) i sektorima (industrijske oblasti) u Federaciji BiH, kako bi se identifikovali sektori u kojima se u narednom periodu može očekivati povećanje tražnje za radnom snagom, odnosno smanjenje tražnje za radnom snagom i otpuštanje radnika.

Izradu metodologije su podržali projekti YEP i „Prilika plus“.

7. AKTIVNOSTI NA UNAPREĐENJU RADA FEDERALNOG ZAVODA I KANTONALNIH SLUŽBI ZA ZAPOSŁJAVANJE

7.1. Stručno osposobljavanje zaposlenika

Tokom izvještajnog perioda a radi održavanja dostignutog i unapređenja institucionalnog kapaciteta Federalnog zavoda nastavilo se sa kontinuiranom edukacijom zaposlenika radi povećanja nivoa stručnog znanja i socijalno /poslovnih kompetencija.

Ovaj koncept u upravljanju ljudskim resursima provodi se u skladu sa godišnjim Programom edukacije zaposlenika, koji obuhvata niz kontinuiranih aktivnosti

(seminari, radionice, kursevi, radno-edukativni sastanci), a o izvršenoj edukaciji se sačinjava godišnji izvještaj.

Naime, ovisno o opisu poslova i odgovornosti, dostignute osposobljenosti zaposlenika, iskazanih potreba i objektivnih mogućnosti, provedene su edukacije zaposlenika iz oblasti: informacijsko-komunikacijskih tehnologija, finansija i računovodstva, aktivne politike zapošljavanja, javnih nabavki, socijalno/poslovnih kompetencija i dr. .

Također osim edukacije zaposlenika Federalnog zavoda, a u skladu sa svojim nadležnostima, radi stručnog usavršavanja, razmjene znanja i iskustava zaposlenika, organizirani su radno-edukativni sastanci sa zaposlenicima kantonalnih službi za zapošljavanje iz segmenata implementacije mjera aktivne politike zapošljavanja, uspostavljanja jedinstvenog informacionog sistema, trezorskog poslovanja i dr.

7.2. Plan Federalnog zavoda za borbu protiv korupcije

U skladu sa obavezama iz Općeg plana borbe protiv korupcije Vlade Federacije BiH, 2014 godine sačinjen je Plan Federalnog zavoda za zapošljavanje za borbu protiv korupcije. Obzirom da određeni zadaci iz ovog Plana imaju kontinuirani karakter, u izvještajnom periodu su se poduzimale aktivnosti na realizaciji planiranih aktivnosti s ciljem postizanja zadovoljavajućeg stupnja njihove implementacije .

8. INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

Zakonska obaveza Federalnog zavoda za zapošljavanje jeste da vodi i objedinjuje zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju BiH i da predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti. U 2015. godini potpisan je ugovor sa profesionalnom IT firmom uz čiju je stručnu pomoć uspješno održavan postojeći jedinstveni informacioni sistem.

Razmjena podataka sa Poreznom upravom Federacije BiH je funkcionirala bez većih problema, tako da su, između ostalog, prijave na zdravstveno osiguranje vršene elektronskim putem.

U izvještajnom periodu održavana je postojeća VPN mreža između kantonalnih službi za zapošljavanje i Federalnog zavoda. Također, rađeno je na uspostavljanju VPN između određenih općinskih biroa i kantonalnih službi za zapošljavanje jer su ISDN konekcije postale nestabilne ili su potpuno prestale sa radom.

Kontinuirano su pružane usluge podrške u eksploataciji aplikativnog softvera finansijskog upravljanja ISFU za podršku trezorskom poslovanju, čime je omogućen nesmetan rad kako u Federalnom zavodu, tako i u kantonalnim službama za zapošljavanje.

Također, pokrenuta je javna nabavka antivirusnog softvera za potrebe kako starog, tako i novog informacionog sistema, te nabavka komunikacione, tj. mrežne opreme za Federalni zavod, kantonalne službe za zapošljavanje i općinske biroe, koja je neophodna za daljnju implementaciju JIS-a.

Veći dio aktivnosti u 2015. godini odnosile su se na nastavak implementacije novog Jedinstvenog informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba. Ove aktivnosti su se uglavnom provodile

u sklopu pojedinih lotova, a provedene su i određene javne nabavke koje su usko vezane za implementaciju JIS-a.

U sklopu aktivnosti na novom JIS-u je usvajanje konačne verzije funkcionalne specifikacije, te u cilju pripreme za funkcionalno testiranje, u aprilu je organiziran workshop za zaposlenike Zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje, pri čemu je formirana komisija za funkcionalno testiranje i prijem JIS-a sastavljena od zaposlenika Zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje. Izvršena su tri kruga funkcionalnog testiranja novog JIS-a. Prvo testiranje je obavio vanjski konsultant „Energoinvest“ d.d. iz Sarajeva prema pripremljenim testnim slučajevima koji je na osnovu provedenog testiranja sačinio zapisnik za slučajeve koje treba promijeniti. Zatim su u toku juna i ponovo u toku augusta obavljena još dva kruga funkcionalnog testiranja. Također je izvršeno i testiranje sistemskog i funkcionalnog dijela koji je vezan za web portal.

Izvršena je testna migracija iz starog informacionog sistema u bazu novog JIS-a i to podataka iz Službe za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog kantona, te je u oktobru održana obuka zaposlenika ove službe za rad u novom JIS-u. Nakon provedene obuke dogovoren je paralelni rad ove službe na starom i na novom informacionom sistemu, dok novi informacioni sistem ne bude u potpunosti funkcionalan. Sljedeća služba u procesu implementacije novog JIS-a je Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona. Prva obuka zaposlenika ove službe je obavljena u decembru.

Izvršena su i dva kruga obuke na aplikaciji za poslovno izvještavanje - Business Intelligence (BI), te je izvršeno testiranje sistemskog i funkcionalnog dijela.

Također je izvršena i obuka na platformi putem koje se vode programi i projekti Primavera, te su vršena sistemska i funkcionalna testiranja.

Urađena je inicijalna komunikacija i razmjena informacija o stanju internet veza u Službi za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona, kako bi se što je moguće prije krenulo u implementaciju novog JIS-a i u ovoj službi. Dogovoreno je poboljšanje internet linkova u samoj službi i biroima, te se vrše setovanja privremenog pristupa novom JIS-u.

Također je urađena tehnička specifikacija za internet link u Zavodu, te za komunikacioni link između primarnog sajta u Sarajevu i rezervnog sajta u Mostaru, te se očekuje također finaliziranje ove nabavke.

Pokrenute su aktivnosti vezane za sagledavanje potrebe tehničkog održavanja hardverskih i softverskih proizvoda Oracle-a u novom JIS-u, a nakon isteka prvog jednogodišnjeg održavanja.

Izvršena je nabavka stalnih sredstava u obliku prava (Softverski modul Evidencija i obrada ugovora sa poslodavcima po programima za zapošljavanje – paket od 9 licenci). Instalacija licenci je obavljena na zajedničkoj platformi na kojoj se koriste i licence softvera ISFU za podršku procesima trezorskog poslovanja.

Isto tako, za programe zapošljavanja „Prilika za sve“, „Prvo radno iskustvo“, „Vaučer za posao“, „Sezonsko zapošljavanje“ i „Javni radovi“ osigurana je prijava putem web stranice Federalnog zavoda.

9. UPRAVNI ODBOR.

U izvještajnom periodu održano je deset (10) sjednica Upravnog odbora, na kojima su razmatrana najvažnija pitanja iz nadležnosti Federalnog zavoda, te su

usvojeni: Izvještaj o radu za 2014. godinu, Program rada za 2016. godinu, Kvartalni finansijski izvještaj za period 1.1. – 31.3.2015. godine, Kvartalni finansijski izvještaj za period 1.1. – 30.6.2015. godine, Kvartalni finansijski izvještaj za period 01.01. – 31.12.2014. godine, Finansijski plan za 2016. godinu i procjena plana za 2017. i 2018. godinu, Odluka o preraspodjeli sredstava Finansijskog plana Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2014. godinu, kao i Odluka o privremenom finansiranju potreba Federalnog zavoda za zapošljavanje za period od 1.1. do 31.3.2015. godine.

Također, donesene su Odluka o izvršavanju Finansijskog plana Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2016. godinu, Odluka o usvajanju Izvještaja o izvršenju Finansijskog plana Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2014. godinu, Odluka o preraspodjeli neutrošenih sredstava u okviru Programa sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva, Odluka o odobravanju dodatnih sredstava za Službu za zapošljavanje ZHK, Odluka o preraspodjeli sredstava, kao i Odluka o usvajanju Zbirnog izvještaja o redovnom godišnjem popisu u Federalnom zavodu za zapošljavanje sa stanjem na dan 31.12.2014. godine.

Pored Odluke o usvajanju Programa rada Zavoda za 2016. godinu, Upravni odbor je donio i odluke koje se odnose na provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja, uslove za njihovu realizaciju i potrebna finansijska sredstva za Program sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva 2015, Program javnih radova 2015, Program samozapošljavanja Start up 2015, Program sufinansiranja samozapošljavanja i zapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2015, Program zapošljavanja Roma 2015. godini, te Odluku o usvajanju izmjena i dopuna Programa sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva 2015.

Isto tako, Upravni odbor je donio i Odluku o odobravanju sufinansiranja održavanja sajma zapošljavanja koji organizira Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona i Odluku o odobravanju sufinansiranja održavanja sajma zapošljavanja koji organizira Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona, kao i odluke o odobravanju učešća u projektima „Obuka i zapošljavanje kandidata za zanimanje inženjera hemije i radnika na površinskoj zaštiti metala“, „Obuka i zapošljavanje šivača i krojača u modnoj konfekciji“, „Obuka i zapošljavanje kandidata za zanimanje obućar“, „Certifikacija i razvoj radne snage za povećanje prihoda i izvoza“, „Nova radna mjesta u Excel Assemblies“ d.o.o., „Obuka i zapošljavanje kandidata na poslovima ručne i mašinske obrade drveta za potrebe preduzeća „Rukotvorine“ d.o.o. Konjic“, te „Stručno osposobljavanje i zapošljavanje kandidata za poslove varenja postupcima MIG, MAG, TIG i CO²“, „Stručno osposobljavanje i zapošljavanje kandidata sa kompetencijama šivača sportske i modne odjeće“, te „Obuka i zapošljavanje kandidata sa kompetencijama šivača gornjih dijelova obuće i autopresvlaka“,

Također, donesene su i odluke o odobravanju sufinansiranja pripreme za rad kroz obuku, stručno osposobljavanje i usavršavanje u firmama „Eco Company“ d.o.o. Sarajevo, „Intral“ d.o.o. Lukavac, „M.H.M“ d.o.o. Bihać, „Prevent“ d.o.o. Travnik, „Kanatex“ d.o.o. Gračanica, „Kismet“ d.o.o. Brijesnica Mala i „Bingo“ d.o.o. TUZLA.

Upravni odbor je donio i Odluku o izmjenama i dopunama Statuta Federalnog zavoda za zapošljavanje, te usvojio Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu korištenja i upotrebi mobilnih i fiksnih telefona u Federalnom zavodu za

zapošljavanje, Pravilnik o javnim nabavkama, Pravilnik o uspostavljanju i radu Komisije za javne nabavke, Pravilnik o postupku direktnog sporazuma, Pravilnik o izmjenama Pravilnika o finansijskom poslovanju, Poslovnik o dopuni Poslovnika o radu Upravnog odbora Federalnog zavoda za zapošljavanje, kao i Pravilnik o internom prijavljivanju korupcije i drugih nepravilnosti u Federalnom zavodu za zapošljavanje.

Pored toga, donesene su: Odluka o prestanku daljeg plasmana sredstava iz namjenskog depozita kod Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine za revolving kreditnu liniju za zapošljavanje demobilisanih boraca i razvojačenih branitelja, Odluka o usvajanju Plana javnih nabavki Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2016. godinu, Odluka o izmjenama Plana javnih nabavki Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2015. godinu, Odluka o odobravanju sredstava za sufinansiranje održavanja konferencije Forum Shared Societies and Values Sarajevo, Odluka o odobravanju finansijskih sredstava za sufinansiranje CEO konferencije, Odluka o odobravanju sredstava za projekat „Volontiranje je cool!“, te Odluka o pokretanju postupka prodaje motornog vozila Federalnog zavoda za zapošljavanje, a usvojen je i Izveštaj o statusu projekta „Nadogradnja, konsolidacija i unapređenje informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“, na dan 28.2.2015. godine.

U izvještajnom periodu Upravni odbor je primio na znanje Informaciju o realizaciji Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanja (stanje na dan 31.12.2014. godine), Informaciju o pokrenutim radnjama u vezi sa kreditima plasiranim u periodu 2001-2004. godina, Informaciju o stanju u vezi sa pokrenutim sudskim postupcima radi usklađivanja novčanih naknada demobiliziranih branilaca, kao i informisanje u vezi sa Planom Federalnog zavoda za zapošljavanje za borbu protiv korupcije, informisanje o Zakonu o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji BiH te Informisanje o realizaciji zahtjeva privrednog društva Kera Steel Team“ d.o.o. Mostar.

10. KOORDINACIJA RADA KANTONALNIH SLUŽBI ZA ZAPOŠLJAVANJE

Jedna od zakonskih nadležnosti Federalnog zavoda jeste da prati, usklađuje i koordinira rad kantonalnih službi za zapošljavanje na provođenju utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba. S tim u vezi, i u 2015. godini na sastancima direktora javnih službi za zapošljavanje u Federaciji BiH razmatrana su aktuelna pitanja, kao i rezultati realizacije programa aktivne politike zapošljavanja radi dogovora o narednim programskim aktivnostima.

Direktori su kontinuirano informirani o realizaciji mjera aktivne politike zapošljavanje, kao i o implementaciji projekta „Nadogradnja, konsolidacija i unapređenje informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“.

U izvještajnom periodu, između Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje potpisan je Sporazum o realizaciji i finansiranju Programa sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva 2015, Programa sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2015 i Programa javnih radova 2015, a malo kasnije i Anex na Sporazum. Također, u novembru izvještajne godine potpisan je i Sporazum o realizaciji i finansiranju Programa sufinansiranja samozapošljavanja i zapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2015.

11. INFORMIRANJE

U skladu sa Programom rada za 2015. godinu, Zakonom o slobodi pristupa informacijama, te Strategijom komuniciranja 2015-2020. godine, Federalni zavod je u izvještajnoj godini nastojao pravovremeno informirati javnost o svojim aktivnostima i kretanjima na tržištu rada, te na taj način održati aktivnu saradnju sa masovnim medijima, kao glavnim kanalom informiranja javnosti.

Štampanim i elektronskim medijima Federalni zavod je u izvještajnom periodu redovno dostavljao saopštenja/vijesti o svojim aktivnostima i kretanjima na tržištu rada, koja su u velikoj mjeri preuzimana i objavljivana u štampi, informativnim emisijama elektronskih medija i na domaćim internet portalima. Iste te vijesti postavljane su i na internet stranicu Federalnog zavoda (www.fzzz.ba), koja je u predmetnoj godini zabilježila preko 570.000 posjeta (u prosjeku blizu 50.000 mjesečno, odnosno blizu 1.700 dnevno), kao i na Facebook profilu koji trenutno broji preko 17.000 „prijatelja“.

Pregledom arhiviranih članaka i zabilješki o emitiranim priložima u elektronskim medijima može se konstatirati da je u 2015. godine u štampanim medijima i na internet portalima u Bosni i Hercegovini objavljeno 27 članaka u kojima se pominje Federalni zavod. Također, zabilježeno je 30 priloga na televizijskim i radio stanicama u Bosni i Hercegovini, uglavnom u centralnim informativnim programima, u kojima su predstavnici Federalnog zavoda davali izjave. Broj objavljenih članaka i emitiranih priloga vjerovatno je veći jer pomenute brojke podrazumijevaju samo one medijske sadržaje koje smo uspjeli zabilježiti.

Generalna je ocjena da je sa medijima u Bosni i Hercegovini ostvarena dobra saradnja, te da je većina njih objektivno izvještavala o aktivnostima Federalnog zavoda i kretanjima na tržištu rada.

Također, na web stranici Federalnog zavoda mjesečno je objavljivan statistički bilten sa podacima o zaposlenosti i nezaposlenosti u Federaciji BiH (tabelarno i grafički).

12. SARADNJA SA DOMAĆIM I MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA I ORGANIZACIJAMA

Federalni zavod je u 2015. godini imao intenzivnu saradnju sa Vladom Federacije BiH, Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike i njemu pripadajućom Jedinicom za implementaciju projekata socioekonomske podrške, obuke i prezapošljavanja (PIU SESER), te Fondom za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom.

Također, ostvarena je značajna saradnja sa Federalnim ministarstvom razvoja, poduzetništva i obrta u vezi sa provođenjem Uredbe o poticanju zapošljavanja koju je donijela Vlada Federacije BiH, kao i sa Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva oko pripreme Programa sufinansiranja samozapošljavanja i zapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2015.

Sarađivano je i sa Federalnim ministarstvom finansija, Federalnim ministarstvom obrazovanja i nauke, kao i sa nadležnim institucijama za zapošljavanje: Agencijom za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, Zavodom za zapošljavanje Republike Srpske i Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH.

Isto tako, ostvarena je značajna saradnja sa Vijećem ministara Bosne i Hercegovine i Vladom Federacije BiH na usaglašavanju politika u vezi sa

programiranjem razvojnih projekata u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć. Na poziv Ministarstva civilnih poslova BiH, kao resorne koordinirajuće institucije, a u okviru pripreme Sektorskog planskog dokumenta za IPA programiranje 2016-2017 i izrade preostalih sektorskih planskih dokumenata za IPA II programiranje i uspostavi sektorskih radnih grupa (SRG), Federalni zavod je aktivno učestvovao u procesu pripreme ovog planskog dokumenta, na način da je učestvovao na sastancima u formi radionica Sektorske radne grupe.

Učestvovao je aktivno i u pripremi Memoranduma o razumijevanju za implementaciju Akcionog plana Bosne i Hercegovine za rješavanje problema Roma u oblasti zapošljavanja. Zaključivanjem Memoranduma krajem 2015. godine obezbijeđeni su neophodni uvjeti za zapošljavanje Roma u tekućoj godini.

Ranije uspostavljena saradnja sa Poreznom upravom Federacije BiH i Federalnom upravom za inspeksijske poslove u vezi sa razmjenom i korištenjem podataka iz službenih evidencija pri realizaciji mjera aktivne politike zapošljavanja nastavljena je i u izvještajnom periodu.

Nastavljena je saradnja sa Udruženjem poslodavaca Federacije BiH, Privrednom komorom Federacije BiH i Obrtničkom komorom Federacije BiH.

Data je podrška velikom broju aktivnosti fokusiranih na promociju volonterizma, stručnog osposobljavanja i usavršavanja osoba s invaliditetom, razvoj poduzetništva među mladim osobama i ženama i sl., a koje su implementirale različite nevladine organizacije.

Nastavljena je saradnja sa Gender centrom Federacije BiH, te je Federalni zavod izvršio potrebne aktivnosti u vezi sa usklađivanjem statističkih i drugih dokumenata prema Zakonu o ravnopravnosti spolova i preporukama iz Akcionog plana za gender odgovorno budžetiranje.

Također, nastavljena je saradnja sa obrazovnim i drugim zainteresiranim institucijama i organizacijama u Federaciji BiH u sklopu implementacije Operativnog plana za realizaciju aktivnosti na osnovu mjera i preporuka sadržanih u Analizi stanja u oblasti srednjeg obrazovanja, sa prijedlogom mjera za usklađivanje obrazovanja sa potrebama privrede.

Predstavnici Federalnog zavoda su aktivno uključeni u realizaciju razvojnog projekta „Monitoring and Evaluation Support Activity“ (MEASURE - BiH), koji se finansira iz sredstava USAID-a Bosna i Hercegovina, a odnosi se na jačanje kapaciteta obrazovnih, stručnih i drugih institucija u oblasti monitoringa i evaluacije.

Nastavljena je široka saradnja sa Svjetskom bankom (WB) u oblasti tržišta rada, s posebnim fokusom na dosadašnje mjere aktivne politike zapošljavanje u Federaciji BiH i uspostavljanje regionalno prepoznatljive metodologije za praćenje potreba tržišta rada.

Saradnja sa UNDP je nastavljena i u 2015. godini, na temu implementacije strategije za osobe sa invaliditetom u Federaciji BiH te ekonomskog jačanja lokalne zajednice u BiH.

Federalni zavod je podržao i aktivno učestvovao u radu Konferencije „Obrazovanje odraslih kao mehanizam socio-ekonomskih reformi u BiH“, koju su organizirali Centri civilnih inicijativa (CCI).

13. ZAKLJUČNA ZAPAŽANJA

U izvještajnom periodu su znatna finansijska sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje usmjerena kantonalnim službama za zapošljavanje radi obezbjeđenja sredstava za materijalnu i socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba (novčana naknada, zdravstveno osiguranje i penzijsko-invalidsko osiguranje nezaposlenih osoba) jer sredstva ostvarena uplatom doprinosa za osiguranje za slučaj nezaposlenosti koja su na raspolaganju kantonalnim službama za zapošljavanje nisu bila dovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova. Budući da kantonalne službe za zapošljavanje nisu mogle uredno izmiriti svoje primarne zakonske obaveze po osnovu materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, koje su za novčanu naknadu iznosile 48.545.489,00 KM (povećanje za 886.087,00 KM u odnosu na 2014. godinu), za zdravstveno osiguranje 23.374.373 KM (povećanje za 316.065,00 KM) i za penzijsko-invalidsko osiguranje 3.605.576 KM (smanjenje za 141.218,00 KM), Federalni zavod je, u skladu sa raspoloživim planiranim finansijskim sredstvima, nakon odobrenja Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, izvršio uplatu kantonalnim službama za zapošljavanje iznos od 13.822.379,66 KM nedostajućih sredstava.

Također, osigurana su sredstva za dovršetak realizacije mjera aktivne politike zapošljavanja započelih u 2012., 2013. i 2014. godini te su u 2015. godini, srazmjerno raspoloživim finansijskim sredstvima Federalnog zavoda, stvorene pretpostavke za implementaciju novih mjera sufinansiranja zapošljavanja, samozapošljavanja i obuke značajnog broja nezaposlenih osoba.

Između ostalih, u 2015. godini su realizirane sljedeće mjere, programi i projekti:

- Program jačanja konkurentnosti na tržištu rada – Prvo radno iskustvo 2012 (950 osoba)
- Program jačanja konkurentnosti na tržištu rada – Prvo radno iskustvo 2013 (1.648 osoba)
- Program zapošljavanja i samozapošljavanja Roma u 2013. godini (81 osoba: zaposleno 57, a samozaposleno 24)
- Program zapošljavanja i samozapošljavanja Roma u 2014. godini (95 osoba: zaposleno 73, a samozaposleno 22)
- Program sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva 2014
  - Prvo radno iskustvo 2014 (1.890 osoba)
  - Prilika za sve 2014 (5.299 osoba)
  - Sezonsko zapošljavanje 2014 (333 osobe)
  - Vaučer za posao 2014 (439 osoba)
- Program pripreme za rad kroz obuku, stručno osposobljavanje i usavršavanje 2014 (895 osoba, od kojih je 698 zaposleno)
- Program sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva 2015
  - Prvo radno iskustvo 2015 (1.090 osoba)
  - Prilika za sve 2015 (3.980 osoba)
  - Sezonsko zapošljavanje 2015 (505 osoba)

- Vaučer za posao 2015 (343 osobe)
- Program Start up 2015 (472 osobe samozaposlene, 110 osoba zaposleno)
- Javni radovi 2015 (585 radno angažiranih osoba)
- Zapošljavanje bosanskohercegovačkih zdravstvenih radnika - njegovatelja u Saveznoj Republici Njemačkoj (ukupno 870 osoba, nakon objave javnog poziva)
- Zapošljavanje državljana Bosne i Hercegovine u Republici Sloveniji (izdato 2.622 radnih dozvola)
- Program dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanja posredstvom Razvojne banke Federacije BiH (zapošljavanje 68 osoba i zadržavanje u radnom odnosu 219 radnika)
- Projekat „Stručno osposobljavanje i zapošljavanje radnika na izradi žičanih formi i električnih instalacija za potrebe kompanije „Excel Assemblies“ d.o.o. Maglaj (72 osobe prošle obuku, 60 zaposleno)
- Projekat „Stručno osposobljavanje i zapošljavanje ručnih pakirera za potrebe kompanije Elatec d.o.o. Tuzla“ (25 osoba prošlo obuku, 20 zaposleno)
- Projekat „Obuka i zapošljavanje kandidata sa kompetencijama šivača gornjih dijelova obuće i autopresvlaka za potrebe kompanije Sinerga d.o.o. Visoko“ (28 osoba prošlo obuku, 28 osoba zaposleno)
- „Stručno osposobljavanje i zapošljavanje šivača i krojača u modnoj konfekciji za potrebe kompanije Napredak d.d. Tešanj“ (30 osoba prošlo obuku, 25 zaposleno)
- Projekat "Stručno osposobljavanje, usavršavanje i zapošljavanje kandidata za poslove varenja postupcima MIG, MAG, TIG CO2 za potrebe preduzeća Sik d.o.o. Mostar" (10 osoba prošlo obuku, 10 zaposleno)

Pomenutim mjerama i programima, koji su bili gender senzitivni i fokusirani na teško zapošljive kategorije nezaposlenih osoba, kao i na one kojima prijeti gubitak zaposlenja, obuhvaćeno je oko 19.000 osoba, a od kojih je za oko 9.000 stvorena pretpostavka za zapošljavanje u 2015. godini.

Realizacijom mjera kantonalnih službi za zapošljavanje omogućeno je osposobljavanje, zapošljavanje i samozapošljavanje 2.746 osoba.

Provjerom efekata održivosti zapošljavanja po mjerama aktivne politike zapošljavanja utvrđeno je da oko 60% osoba ostaje u radnom odnosu i nakon isteka ugovornih obaveza, što se može smatrati izuzetno dobrim rezultatom.

Prema statističkim pokazateljima, u 2015. godini sa evidencije kantonalnih službi za zapošljavanje zaposlene su 76.592 osobe, a na evidenciju nezaposlenih po prestanku radnog odnosa prijavilo se 65.235 osoba. Na evidenciju nezaposlenih prijavilo se 112.745 osoba, dok je 115.250 osoba brisano sa evidencije nezaposlenih po raznim osnovama.

Očekuje se da će i u 2016. godini biti potrebno obezbijediti znatna finansijska sredstva za materijalnu i socijalnu sigurnost, ali, da bi se zadržala razvojna funkcija javnih službi za zapošljavanje u Federaciji BiH kao značajnog faktora na

tržištu rada, dio sredstava će se usmjeriti na realizaciju mjera aktivne politike zapošljavanja teško zapošljivih kategorija nezaposlenih osoba.

Procesi koji očekuju Bosnu i Hercegovinu još jasnije će odrediti pravce djelovanja Federalnog zavoda, naročito u dijelu donošenja i primjene zakonske i podzakonske regulative, te instrumenata i mjera koje direktno mogu pomoći daljim ekonomskim i socijalnim reformama, usklađivanju obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada, razvoju poduzetništva, otvaranju novih radnih mjesta, kao i bržem procesu evropskih integracija Bosne i Hercegovine.

Posebna pažnja će u narednom periodu biti posvećena implementaciji Uredbe o poticanju zapošljavanja, koju je donijela Vlada Federacije BiH, a tiče se podrške sufinansiranju zapošljavanja mladih bez radnog iskustva i samozapošljavanja osoba u Federaciji BiH.

Po Ovlaštenju predsjednice
Upravnog odbora Marijane Milinović
broj: 01/1-49-1564/16 od 16.2.2016. godine

Rada Lukić

Broj: 01/1-49-2870-1/16
Datum: 19.4.2016. godine